

Wij zijn Onderlinge 's-Gravenhage

Solvency and Financial Condition Report 2019

Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „'s-Gravenhage" U.A.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	4
Samenvatting	5
A. Activiteiten en prestaties	8
A.1 Activiteiten	8
A.2 Prestaties op het gebied van verzekeringen	12
A.3 Prestaties op het gebied van beleggingen	15
A.4 Prestaties op overig gebied	17
A.5 Overige informatie	17
B. Bestuurssysteem	18
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	18
B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	22
B.3 Risicomanagementsystemen, beoordeling van eigen risico en de solvabiliteit	22
B.4 Interne controlesysteem	28
B.5 Interne auditfunctie	30
B.6 Actuariële functie	31
B.7 Uitbesteding	32
B.8 Overige informatie	32
C. Risicoprofiel	33
C.1 Verzekeringstechnisch risico	36
C.2 Marktrisico	37
C.3 Kredietrisico	39
C.4 Liquiditeitsrisico	40
C.5 Operationeel risico	40
C.6 Overig materieel risico	42
C.7 Gevoeligheden met betrekking tot het Solvency II-percentage	43
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	44
D.1 Activa	45
D.2 Technische voorzieningen	47
D.3 Overige passiva	50
D.4 Alternatieve waarderingsmethoden	50
D.5 Overige informatie	50
E. Kapitaalbeheer	51
E.1 Eigen vermogen	51

E.2	Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste.....	53
E.3	Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaal-vereiste	54
E.4	Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	54
E.5	Niet-naleving van de minimum kapitaalvereiste en niet-naleving van de solvabiliteitskapitaalvereiste	54
E.6	Overige informatie	54
Bijlage 1: Openbaar te maken staten.....		55

INLEIDING

De Solvency and Financial Condition Report (hierna: SFCR) is een financiële rapportage opgesteld volgens de Solvency II-grondslagen zoals deze zijn gepubliceerd door EIOPA. In deze rapportage wordt jaarlijks gepubliceerd over de solvabiliteit van Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „s-Gravenhage” U.A (hierna te noemen “OG”) en de financiële positie van OG. Met dit rapport geeft OG invulling aan de onderstaande Solvency II-richtlijnen en wet- en regelgeving:

- Solvency II-richtlijn 2009/138/EG en 2014/51/EU;
- de Gedelegeerde Verordening 2015/35;
- de Uitvoeringsverordening EU 2015/2450;
- de EIOPA-richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking; en
- de richtlijnen van De Nederlandsche Bank (DNB) voor het jaarlijks rapporteren van de solvabiliteit van OG en de financiële positie van OG (SFCR).

Dit rapport is opgesteld conform de artikelen 51 tot 56 van de Solvency II-richtlijn en de artikelen 292 tot en met 298 van de Gedelegeerde Verordening.

Gelijk aan de rapportage over 2018 bevat dit rapport over 2019 een beschrijving van de activiteiten, de resultaten en de Solvency II-kapitaalpositie per eind 2019. Daarnaast is beschreven hoe OG invulling geeft aan haar risicomanagement, kapitaalbeheer, vermogensbeheer, waardering van balansposten tegen marktwaarde en het vaststellen van haar solvabiliteitsratio onder Solvency II.

Alle financiële gegevens in dit rapport zijn gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van OG. De bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

De SFCR is een financiële rapportage opgesteld volgens de Solvency II-grondslagen zoals deze zijn gepubliceerd door EIOPA. In enkele gevallen zijn geen Solvency II-gegevens beschikbaar, bijvoorbeeld een resultatenrekening op Solvency II-grondslagen stelt OG niet separaat op. In deze gevallen worden de getallen gebruikt zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening 2019 op de grondslagen volgens Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (T9BW2).

De waarderingsmethodieken die worden gehanteerd volgens de BW2-grondslagen zijn opgenomen in het jaarverslag 2019. Dit is te downloaden van de website van OG:

<https://www.onderlinge.info/over-ons/jaarverslagen.aspx>

SAMENVATTING

SAMEN

Onder het motto: 'samen sterk' is in 1895 Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „'s-Gravenhage" U.A. opgericht. Dat gebeurde in een heel andere tijd en in een andere maatschappij dan waarin wij nu leven. Toch is de missie van Onderlinge 's-Gravenhage (OG) nog steeds hetzelfde en nog minstens even relevant. OG neemt op onderlinge basis risico's over die leden niet kunnen of willen dragen. Onze focus ligt op de tweede levensfase. We zijn continu opzoek naar hoe we mensen in deze levensfase beter kunnen bedienen.

ZEKER

Dit doen wij door een eigen koers te volgen gericht op zekerheid voor de langere termijn en de oudere dag van onze leden. Wij onderscheiden ons met pensioen- en levensverzekeringsproducten met garantiekapitaal. Die verantwoordelijkheid nemen wij zeer serieus. En daarnaast bieden wij producten en diensten die passen bij de behoeften en risico's in de tweede levensfase. Zo willen wij langer zelfstandig thuis wonen ondersteunen.

BETROKKEN

Onze leden staan centraal. Zij kiezen voor een onderlinge met zekerheid en een persoonlijke betrokkenheid. Wij ondersteunen hen met goede producten en dienstverlening. Dit vanuit een open opstelling met de menselijke maat als onze norm. Op die punten is er in 125 jaar niets veranderd bij OG.

Het coronavirus raakt vanaf begin 2020 de Nederlandse samenleving, bedrijven en de financiële markten. De collega's van OG werken vanaf half maart thuis. Onze dienstverlening aan leden staat voorop en we houden de financiële markten nauwgezet in de gaten. We hebben begrip voor de financiële situatie van onze leden. Maar bovenal wensen wij onze leden en collega's een goede gezondheid toe.

Juist in deze tijden stellen wij onze kernwaarden voorop:

samen, zeker en betrokken.

RESULTATEN

Netto resultaat

€ 14 miljoen
-68%
(2018: € 44 miljoen)

Beleggingen

€ 2.819 miljoen
+10%
(2018: € 2.563 miljoen)

Solvabiliteit %

201%
-23%
(2018: € 224%)

Bedrijfskosten

€ 24 miljoen
-11%
(2018: € 27 miljoen)

Bruto Premie-inkomen

€ 97 miljoen
-11%
(2018: € 109 miljoen)

Technische voorziening

€ 2.492 miljoen
+12%
(2018: € 2.221 miljoen)

RISICOPROFIEL

Bij de analyses in het kader van de periodieke risicobeoordeling en de Own Risk and Self Assessment (ORSA) blijkt dat OG gevoelig is voor met name risico's met betrekking tot de renteontwikkeling, kosten, commerciële en omgevingsrisico's. OG heeft ter beheersing van de risico's een uitgebreide en adequate risicobeheerorganisatie en -raamwerk ingericht.

Onder Solvency II zijn de risico's ingeprijsd in de Solvency Capital Requirement (SCR). De SCR is daarmee een indicator van het benodigde kapitaal om relevante schokken op te vangen. OG streeft een solvabiliteitsratio na die boven de 150% ligt. De actuele solvabiliteitsratio wordt ten opzichte van deze norm beoordeeld, rekening houdend met de gevoeligheden, de marktomstandigheden en het risicoprofiel van OG.

OPBOUW SCR

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbouw van de SCR van OG per 31 december 2019.

Opbouw SCR	2019	2018
Totaal Marktrisico's	72.963	90.859
Tegenpartij kredietrisico	22.243	9.040
Totaal verzekeringstechnische risico's (Leven risico's)	105.315	86.173
SCR ongediversificeerd	200.521	186.072
Diversificatie-effect	-49.742	-42.971
BSCR	150.779	143.101
Operationeel risico	10.918	9.727
SCR	161.697	152.828
Loss-absorbing capacity of deferred taxes (LAC DT)	0	-3.000
Loss-absorbing capacity of technical provisions (LAC TP)	-3.277	-1.273
SCR	158.420	148.555

SOLVENCY II OVERGANGSMAATREGELEN

EIOPA biedt verschillende overgangsmatregelen om de adoptie van het Solvency II-raamwerk zo vloeibaar mogelijk te laten verlopen. OG maakt enkel gebruik van de overgangsmatregel met betrekking tot het aandelenrisico (met betrekking tot de aandelenportefeuille van voor 1 januari 2016).

COMPLIANT MET SOLVENCY II-RICHTLIJNEN

OG is sinds de invoering van dit wettelijk kader compliant met dit kader en is van mening dat de huidige governance en overall (risico)beheersingsstructuur voldoen aan zowel de eigen maatstaven als die welke de wetgever en toezichthouder eraan stellen. Er zijn geen belangrijke wijzigingen in deze structuur doorgevoerd in 2019.

A. ACTIVITEITEN EN PRESTATIES

A.1 ACTIVITEITEN

ONDERLINGE 's-GRAVENHAGE: SAMEN, ZEKER EN BETROKKEN

SAMEN

Onder het motto: 'samen sterk' is in 1895 Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „'s-Gravenhage" U.A. opgericht. Dat gebeurde in een heel andere tijd en in een andere maatschappij dan waarin wij nu leven. Toch is de missie van Onderlinge 's-Gravenhage (OG) nog steeds hetzelfde en nog minstens even relevant. OG neemt op onderlinge basis risico's over die leden niet kunnen of willen dragen. Onze focus ligt op de tweede levensfase. We zijn continu op zoek naar hoe we mensen in deze levensfase beter kunnen bedienen.

ZEKER

Dit doen wij door een eigen koers te volgen gericht op zekerheid voor de langere termijn en de oudere dag van onze leden. Wij onderscheiden ons met pensioen- en levensverzekeringsproducten met garantiekapitaal. Die verantwoordelijkheid nemen wij zeer serieus. En daarnaast bieden wij producten en diensten die passen bij de behoeften en risico's in de tweede levensfase. Zo willen wij langer zelfstandig thuis wonen ondersteunen.

BETROKKEN

Onze leden staan centraal. Zij kiezen voor een onderlinge met zekerheid en een persoonlijke betrokkenheid. Wij ondersteunen hen met goede producten en dienstverlening. Dit vanuit een open opstelling met de menselijke maat als onze norm. Op die punten is er in 125 jaar niets veranderd bij OG.

Het coronavirus raakt vanaf begin 2020 de Nederlandse samenleving, bedrijven en de financiële markten. De collega's van OG werken vanaf half maart thuis. Onze dienstverlening aan leden staat voorop en we houden de financiële markten nauwgezet in de gaten. We hebben begrip voor de financiële situatie van onze leden. Maar bovenal wensen wij onze leden en collega's een goede gezondheid toe.

Juist in deze tijden stellen wij onze kernwaarden voorop:

samen, zeker en betrokken.

STRATEGISCHE UPDATE

In 2017 hebben wij ons strategische programma 'OG2go' opgezet en vertaald naar doelstellingen. In dit programma spiegelt het vertrouwde OG zich aan het vernieuwende GO. Beide hebben waarde voor onze organisatie en voor onze toekomst. Wij blijven staan voor onze kernwaarden: samen, zeker en betrokken, maar wel op een moderne manier.

In 2018 en 2019 zijn veel van de doelstellingen uit OG2go bereikt. In september vorig jaar hebben we in gesprek met alle collega's feedback opgehaald over de strategie: wat is al behaald, wat heeft aandacht nodig en waar liggen nog kansen. De afgelopen jaren hebben we ons vooral intern gericht en plannen gemaakt voor onze positionering en rol in de samenleving. De komende jaren willen we onze blik vooral naar buiten richten: op onze leden, partners en de maatschappij. Daarbij ligt onze focus op mensen in de tweede levensfase. De strategie blijft dus gelijk, maar is opgefrist.

LEDEN: MEER INTERACTIE

OG is een onderlinge verzekeraar met leden. Leden zijn klanten die bij ons een product en stemrecht hebben. Dit betreft bijvoorbeeld particulieren met een uitvaartverzekering of levensverzekering, werkgevers met een pensioenregeling en leden aan een pensioenregeling. Wij streven ernaar om leden aan te trekken en te behouden die bij ons passen. Het gaat dan om mensen die zekerheid, winstdeling en de menselijke maat waarderen en daarvoor op ons vertrouwen. Komende jaren willen we de band met onze leden verder versterken. Door nog beter te begrijpen wat onze leden belangrijk vinden, streven we naar een hogere ledentevredenheid. Hiertoe vergroten we de interactie met onze leden.

Hier hoort ook social media bij, terwijl wij de vertrouwelijkheid van onze leden en collega's hoog in het vaandel houden. Daarnaast hebben wij een ledenpanel opgezet en zullen we komend jaar onze leden vaker aanbieden om met ons mee te denken.

Wij richten ons op consumenten in de tweede levensfase, dat wil zeggen: 45 jaar en ouder. Deze mensen hebben specifieke vragen en behoeften rondom risico's en financiële vraagstukken, die anders zijn dan bij jongeren of mensen in de gezinsfase. Gezien onze achtergrond en kernwaarden kiezen we voor een 'customer intimacy'-strategie: wij willen dé onderlinge financiële instelling zijn voor de tweede levensfase.

GROEI MET BESTAANDE EN NIEUWE PROPOSITIES

Onze verwachting van de langere termijnontwikkeling van de rentecurve baseren we op gegevens (forwards) die in de markt beschikbaar zijn. We kiezen voor een relatief conservatieve koers met inzet op kosten- en risicobeheersing, beperkte groei en ontwikkeling van onder andere producten en diensten voor de tweede levensfase die minder afhankelijk zijn van de rente. We ontwikkelen nieuwe producten en diensten tegen gelijkblijvende operationele kosten, waardoor de kostendekking van de huidige organisatie voor een deel verschuift naar het nieuwe aanbod.

Wij willen groeien met de bestaande proposities voor pensioen en levensverzekeringen. Wij gaan ook door met de ontwikkeling van nieuwe producten op het gebied van sparen voor later en het delen van risico's bij overlijden. Daarnaast doen wij onderzoek naar het ontwikkelen van relevante diensten, gericht op nieuwe risico's die ontstaan voor mensen in de tweede helft van hun leven en waar op dit moment nog beperkte voorzieningen of diensten voor beschikbaar zijn. Risico's zoals eenzaamheid, het verhogen van de pensioenleeftijd, het achterblijven met technologische en digitale ontwikkeling en het niet in het eigen huis kunnen blijven wonen.

DIENSTVERLENING MET DE MENSELIJKE MAAT

Wij geloven in dienstverlening met de menselijke maat. Dat wil zeggen dat wij het voor leden gemakkelijk maken om contact te hebben met een OG-medewerker. Als dat op digitale wijze gebeurt, dan ondersteunen we dat vanzelfsprekend, maar ook via de telefoon zijn we goed bereikbaar. Ons telefoonnummer staat op de website en op al onze uitingen. Bij voorkeur willen wij leden en andere businesspartners daarbij in één keer helpen ('first time fix'). Lukt dat niet, dan voldoen we in ieder geval aan de verwachtingen van onze leden over hoelang het redelijkerwijs gaat duren om zijn of haar vragen af te handelen. Daarvoor investeren wij in onze IT- en datasystemen goed op orde zijn.

PROFESSIONELE PARTNERS

Professionele adviseurs blijven belangrijke businesspartners om onze leden goed te adviseren bij complexe producten (leven, pensioen en hypotheek). Wij willen graag dat adviseurs begrijpen hoe wij als onderlinge anders zijn dan andere verzekeraars. Wij willen samenwerken met adviseurs die betrokken zijn bij onze leden en bij ons. Daarnaast verbinden we ons aan professionele partijen die relevante diensten kunnen leveren aan onze leden.

Het Corona virus vraagt om nieuwe maatregelen in Nederland en de wereld. Wij steunen het beleid van de overheid en de getroffen maatregelen. Vanuit onze betrokkenheid is de gezondheid van mensen voor ons immers een groot goed. De effecten van deze maatregelen op onze samenleving, onze klanten, onze economie en ons bedrijf kunnen we niet geheel overzien.

Wij blijven alert op ontwikkelingen op de financiële markten en in de economie. In het licht van deze omstandigheden hebben wij over 2019 geen winst voor verdeling ter beschikking gesteld.

A.1.1 VENNOOTSCHAPSGEGEVENS

Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij „'s-Gravenhage" U.A ("Onderlinge 's-Gravenhage").

Gevestigd te:

Zeestraat 70

2518 AC 's-Gravenhage

Telefoon: 070-342 1111

E-mail: info@ogmail.nl

Website: www.onderlinge.info

Rechtsvorm

Onderlinge 's-Gravenhage U.A. is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid.

Lidmaatschappen

OG is lid van het Verbond van Verzekeraars en onderschrijft de Gedragscode Verzekeraars en de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Financiële Instellingen. Daarnaast is OG aangesloten bij de Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KIFID).

A.1.2 TOEZICHTHOUDER EN EXTERNE ACCOUNTANT

OG is een financiële instelling en valt inzake het Solvency II-regime onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB). De contact gegevens van DNB zijn:

De Nederlandsche Bank

Postbus 98

1000 AB Amsterdam

Telefoon: 020-524 9111

E-mail: info@dnb.nl

Website: www.dnb.nl

De jaarrekening en een subset van de Solvency II-staten worden gecontroleerd door de externe accountants van KPMG Accountants N.V. (KPMG). De contactgegevens van KPMG zijn:

KPMG Accountants N.V.

Financial Services

Postbus 43004

3540 AA Utrecht

Verantwoordelijk accountant: de heer P. Smit RA

Telefoon: 030-658 2300

Website: www.kpmg.nl

A.1.3 DEELNEMINGEN

OG heeft een minderheidsdeelneming van 33⅓ % in N.V. Levensverzekering-Maatschappij "De Hoop" te Den Haag. De Hoop is een herverzekeraar van vanwege de gezondheid van de verzekerden verhoogde levensverzekeringrisico's in Nederland en een beperkt aantal andere landen.

Hieronder is bovenstaande nog eens schematisch weergegeven.

Onderlinge Levensverzekering-
Maatschappij „'s-Gravenhage" U.A

N.V. Levensverzekering-
Maatschappij "De
Hoop" (33⅓%)

In het boekjaar 2019 heeft een juridische fusie plaatsgevonden van de meerderheidsdeelnemingen met OG.

A.1.4 GEOGRAFISCH WERKTERREIN

OG voert haar activiteiten uit in Nederland en heeft geen activiteiten buiten Nederland.

A.2 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN VERZEKERINGEN

In dit hoofdstuk worden de prestaties op het gebied van verzekeringen beschreven. Hierbij wordt uitgegaan van de technische rekening zoals in de jaarrekening 2019 van OG is opgenomen.

Ontwikkelingen Pensioenmarkt

Collectieve pensioenregelingen worden uitgevoerd door pensioenfondsen, verzekeraars en PPI's.

Het marktaandeel wordt in de verzekeringsmarkt veelal uitgedrukt in premievolume. Op basis van de geboekte premie van € 5,2 miljard kwam het aandeel van verzekeraars in 2018 uit op 13%. Het overige deel is in handen van pensioenfondsen (83%) en PPI's (4%).

In 2017 bedroeg het marktaandeel van de verzekeraars nog 15%.

Op basis van eenvoud, transparantie en kosten is er een toenemende populariteit van premieovereenkomsten (collectieve beleggingsregelingen), ten koste van uitkeringsovereenkomsten (verzekeringen in geld). Collectieve pensioenen verschuiven daardoor vaker van verzekeringen bij de verzekeraars zelf, naar PPI's of een pensioenfonds.

De nieuwe premieproductie van collectieve pensioenen is in 2019 is ten opzichte van 2018 met 34% toegenomen. Voor beleggingsproducten gold een stijging van 72% en bij verzekeringen in de categorie geld betrof het een afname van 69%.

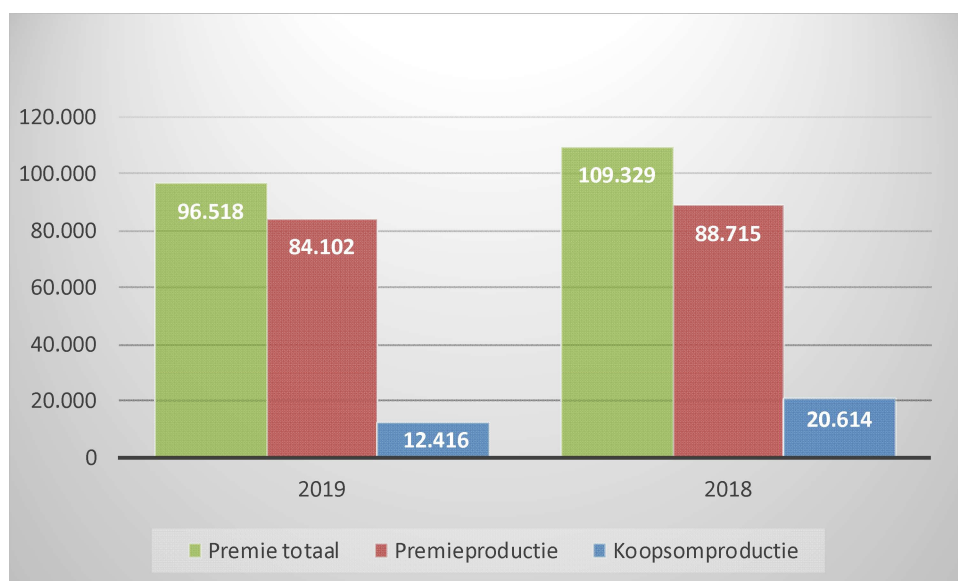
Ontwikkeling Levenmarkt

In 2019 bedroeg de periodieke premie- en koopsomproductie van individuele levensverzekeringen (zowel beleggings- als euroverzekeringen) in Nederland bijna € 1,72 miljard (2018: ruim € 1,67 miljard); een toename van 2,7%. Deze stijging is met name toe te schrijven aan Direct Ingaande Lijfrentes. Deze productgroep is goed voor ruim driekwart van de totale productie en noteerde een plus van 6,7% ten opzichte van 2018. De andere productgroepen vertoonden een wisselend beeld.

Productie

In 2019 hadden we last van de lage en negatieve rente. Hierdoor staat de bijdrage aan een sterke balans door onze leven- en pensioenproducten met een kapitaalgarantie onder druk. Wij varen scherp aan de wind met onze tarieven op nieuwe productie om faire garanties te bieden, die recht doen aan zowel bestaande als nieuwe leden. Wij hebben dit renterisico voor een groot deel afgedekt. Dit zorgt voor een sterke en stabiele balans en solvabiliteit.

Het bruto premie-inkomen over 2019 kwam uit op € 97 miljoen (2018 € 109 miljoen).

Beknopte Winst- en Verliesrekening

Financieel succes op de pensioenmarkt vergt een langetermijnstrategie, terwijl de voor levensverzekeraars uitdagende omstandigheden het noodzakelijk maken om op de korte termijn voorzichtig te opereren. Dit blijkt ook uit de economische omstandigheden waarin OG opereert: terwijl de Nederlandse economie in zijn algemeenheid ook in 2019 een krachtige positieve ontwikkeling laat zien, zijn de factoren die de situatie van financiële dienstverleners beïnvloeden niet verbeterd: lage rente, dalende premievolumes en verkrappende marges. Dat betekent dat we onze activiteiten daarmee in de pas moeten laten lopen. Dat we naast het tonen van ambitie om nieuwe deelnemers aan ons te binden ook maatregelen nemen om de risico's en de kosten goed te beheersen en zekerheid te bieden aan de bestaande deelnemers.

In het licht daarvan heeft OG ook in 2019 geïnvesteerd in productverbetering en het efficiënter inrichten van de bedrijfsprocessen.

De tabel hieronder vat de resultaten over 2019 en 2018 in het kort samen:

TECHNISCHE REKENING	2019	2018
Verdiende premies eigen rekening	95.115	108.065
Opbrengsten uit beleggingen	146.135	105.758
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	2.749	34.917
Totaal verdiende premies en opbrengsten uit beleggingen	243.999	248.740
Uitkeringen eigen rekening	-113.001	-113.774
Wijziging overige technische	-84.985	-39.617
Afschrijving rentestandkortingen	-	-
Totaal uitkeringen eigen rekening en wijzigingen in technische voorzieningen	-197.986	-153.391
Bedrijfskosten	-23.821	-26.965
Beleggingslasten	-4.047	-4.431
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-908	-6.518
Totaal bedrijfskosten, belggingslasten en niet gerealiseerd verlies op beleggingen	-28.776	-37.914
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen	-86.519	-61.536
Resultaat technische rekening	-69.282	-4.101

Niet-technische rekening	2019	2018
Resultaat technische rekening	-69.282	-4.101
Toegerekende opbrengst van beleggingen	86.519	61.536
Baten en lasten	-	19
Resultaat voor belastingen	17.237	57.454
Belasting	-3.501	-13.901
Resultaat na belastingen	13.736	43.553

De belangrijkste items uit de bovenstaande tabel worden hieronder nader toegelicht.

Omzet

De omzet (bruto premies, directe opbrengst beleggingen en overige inkomsten) bedroeg in 2019 € 157 miljoen (2018 € 180 miljoen). Dit is een daling van 13% ten opzichte van 2018.

Het bruto premie-inkomen nam met 11% af van € 109 miljoen tot € 97 miljoen. Het bruto premie-inkomen uit periodieke premies is in 2019 met 6% afgenomen van € 89 miljoen tot € 84 miljoen. De koopsomproductie in 2019 is met 43% afgenomen van € 21 miljoen tot € 12 miljoen.

Uitkeringen

De uitkeringen voor eigen rekening (voornamelijk expiraties, overlijden en lijfrenten) bedroegen € 69 miljoen en zijn in lijn met 2018 (€ 70 miljoen).

De onderverdeling van deze uitkeringen is in 2019 nagenoeg gelijk aan die van 2018. De uitkeringen uit hoofde van expiratie ad € 54 miljoen vormen het voornaamste deel (75%) van het totaal.

De afkopen voor eigen rekening van individuele en collectieve verzekeringen samen bedroegen € 44 miljoen (2018 € 45 miljoen).

A.3 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN BELEGGINGEN

Algemeen

Eind 2019 bedraagt het solvabiliteitspercentage (inclusief Volatility Adjustment (VA) 201% (2018 224%).

Afgelopen jaar werd gekenmerkt door een zeer turbulente rentemarkt, waarbij historische lage renteniveaus werden bereikt. In 2019 is het ALM-beleid verder uitgevoerd door de samenstelling van de beleggingsportefeuille te wijzigen.

De belangrijkste veranderingen zijn:

- *Uitbreiding Hypotheekportefeuille*. De belangrijkste verandering is het vergroten van het aandeel in illiquide beleggingen door beleggingen in hypotheekfondsen. De matchingportefeuille rendeert naar verwachting hierdoor beter. Voor Solvency II betekent dit een stijging van het tegenpartij risico, van € 9 miljoen naar € 22 miljoen.
- *Verkoop Vastgoedportefeuille*. In 2019 is vrijwel al het vastgoed in eigen beheer verkocht. Dit bestond uit een woningportefeuille, een commercieel vastgoedportefeuille, het oude kantoor en het nieuwe kantoor. Het doel is om de volledige opbrengst van de panden voor niet-eigen gebruik te herinvesteren in vastgoedfondsen.
- *De-risken portefeuille*. De ingezette de-risking van de beleggingsportefeuille is in 2019 doorgezet. Daarbij is een deel van de aandelenportefeuille verkocht, wat leidt tot een lager valutarisico. Het aandelenrisico is ondanks de daling van het balanstotaal aandelen gestegen door het afbouwen van de overgangsmaatregel en de aanschaf van enkele nieuwe aandelen welke niet onder de overgangsmaatregel vallen.

Vastgoedportefeuille

De opbrengsten uit de verkopen in 2019 zijn deels herbelegd in indirecte vastgoedportefeuilles bij ASR en CBRE (via vastgoedfondsen € 43 miljoen). Voor de overige opbrengsten uit verkopen is een verplichting aangegaan in vastgoedfondsen.

Eind 2019 hebben we nog één vastgoed object in portefeuille, de overdracht hiervan zal in 2020 zijn.

De waardering eind 2019 is gebaseerd op de overeengekomen verkoopprijs.

De beleggingsresultaten op de vastgoedportefeuille zijn opgebouwd uit € 12 miljoen verkoopresultaat op onze eigen panden en uit € 2 miljoen herwaardering op de vastgoedfondsen waarin met ingang van het tweede kwartaal 2019 is belegd. De € 12 miljoen betreft het verkoopresultaat op panden waarvoor in 2019 een verkoopprijs overeen is gekomen.

Illiquide beleggingen

Het aandeel van de illiquide beleggingen in de beleggingsportefeuille is verhoogd door het belang in hypotheek- en vastgoedfondsen te vergroten met € 235 miljoen tot € 573 miljoen. Hypotheekfondsen € 529 miljoen en € 44 miljoen in vastgoedfondsen.

Beleggingsbeleid en beleggingsprestaties

Om succesvol te kunnen blijven met onze dienstverlening op basis van garantieproducten is het beheer van onze onderliggende beleggingen cruciaal. Vanuit een balansmanagementperspectief blijven wij daarom inspelen op de lange termijn marktontwikkelingen. In 2019 verlaagden wij ons belang in staatsobligaties met circa € 47 miljoen nominaal en belegden wij meer in hypotheek- en vastgoedfondsen waardoor een betere risico/rendement verhouding ten opzichte van de verplichtingen ontstaat.

De marktwaarde van de totale beleggingsportefeuille is met 10% toegenomen van € 2,6 miljard tot € 2,8 miljard.

Beleggingsmix

Om een zo hoog mogelijk rendement tegen een zo laag mogelijk risico te behalen, spreidt OG haar beleggingen zoals weergegeven in onderstaand overzicht.

Spreiding beleggingen categorie	2019		2018	
	Bedrag	Percentage	Bedrag	Percentage
Vastrentende waarden	2.036.155	71%	1.966.033	78%
Aandelen	127.323	5%	134.075	5%
Beleggingsfondsen	529.372	19%	235.294	9%
Terreinen en gebouwen	43.910	2%	139.861	5%
Deelnemingen	21.144	1%	29.046	1%
Hypothecaire leningen	61.367	2%	59.046	2%
Overige beleggingen	330	0%	387	0%
Totaal	2.819.601	100%	2.563.742	100%

Aandelenportefeuille

De aandelenportefeuille bestaat uit beursgenoteerde bedrijven en beleggingsfondsen uit de ontwikkelde wereld, waarbij de focus ligt op een relatief hoog dividendrendement. De aandelenportefeuille bedroeg in totaal € 656 miljoen (2018 € 369 miljoen).

De aandelenportefeuille bestaat uit zowel reguliere aandelen als beleggingsfondsen.

Aandelen exclusief beleggingsfondsen

De waarde van de aandelenportefeuille bedroeg € 127 miljoen (2018 € 134 miljoen). Het rendement op de aandelenportefeuille inclusief deelnemingen op marktwaarde bedroeg in 2019 22,7% (2018 -1,6%).

Beleggingsfondsen

De waarde van de beleggingen in de hypotheekfondsen AeAM Dutch Mortgage Fund 1 bedroeg € 112 miljoen (2018 € 109 miljoen) en AeAM Dutch Mortgage Fund 2 bedroeg € 143 miljoen (2018 € 126 miljoen).

De hypotheek-portefeuille van het AeAM Dutch Mortgages Fund bestaat uit Nederlandse hypotheekleningen.

In 2019 zijn we ook gaan beleggen in ASR Hypotheekfonds voor € 275 miljoen (dit fonds bevat Nederlandse hypotheekleningen). En in de vastgoedfondsen CBRE Dutch Residential Fund voor € 12 miljoen en ASR Dutch Core Residential Fund voor € 31 miljoen.

Beleggingen in obligaties

Eind 2019 bedroeg het totaal van de actuele waarde van de obligaties in portefeuille € 2,0 miljard (2018: € 2,0 miljard). De obligaties worden onder Solvency II gewaardeerd op marktwaarde.

De obligatieportefeuille bestaat voornamelijk uit Europese staatsobligaties. De portefeuille bevat geen vastrentende waarden zonder formele rating. Het rendement op de obligatieportefeuille op marktwaarde bedroeg over 2019 11,1% (2018: 3,1%).

Hypotheekleningen

De hypotheekportefeuille bestaat uit hypotheekfondsen (€ 529 miljoen) en hypotheekleningen die rechtstreeks zijn verstrekt. Het rendement op de hypotheekleningen op marktwaarde bedroeg in 2019 10,8% (2018: 2,2%).

Overzicht beleggingsopbrengsten en lasten over 2019

Onderstaande tabel geeft de beleggingsopbrengsten en lasten over het verslagjaar 2019 onder BW2 weer. Hier staan de hypotheekfondsen onder aandelen gepresenteerd.

Opbrengsten en lasten uit beleggingen 2019						
	Gemiddeld belegd bedrag	Interest	Huur	Dividend	Overig	Totaal
Opbrengst uit beleggingen						
Terreinen en gebouwen	70.181		393			393
Deelnemingen	25.095				1.139	1.139
Aandelen	248.253			5.423		5.423
Participaties in beleggingsfondsen	286.305			8.240		8.240
Obligaties	1.480.847	42.490				42.490
Belangen in beleggingspools	180					-
Vorderingen uit hypothecaire leningen	14.200	482				482
Vorderingen uit andere leningen	53.613	1.403				1.403
Andere financiële beleggingen	359	673				673
Liquide middelen	10.840					-
Totaal	2.189.873	45.048	393	13.663	1.139	60.243
Beleggingslasten						
Kosten ten laste van beleggingen						2.052
Rentelasten						131
Bewaarloon effecten						148
Advieskosten						497
Overig						5
Totaal						2.833

A.4 PRESTATIES OP OVERIG GEBIED

Er zijn geen resultaten uit andere activiteiten. OG maakt geen gebruik van "investments in securitisation".

A.5 OVERIGE INFORMATIE

Er zijn geen overige belangrijke aandachtspunten rondom de activiteiten en prestaties.

B. BESTUURSSYSTEEM

B.1 ALGEMENE INFORMATIE OVER HET BESTUURSSYSTEEM

Organisatiestructuur

Onderlinge Levensverzekering-Maatschappij “’s-Gravenhage” U.A., statutair gevestigd te ‘s-Gravenhage, opgericht in 1895, is sinds haar oprichting als onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid een zelfstandige en onafhankelijke levensverzekeraar. Het bedrijfsgebied is Nederland. De polishouders zijn tevens deelnemers in OG.

Naast de interne normen, waarden en regels voor goed bestuur onderschrijft OG de kernwaarden die zijn vastgelegd in de Gedragscode Verzekeraars en leeft zij de bepalingen en gedragsregels van deze code na.

OG hanteert een structuurregime waarin een Raad van Commissarissen (RvC) toezicht houdt op het directiebeleid. Een operationeel managementteam (het Concern Management Team, hierna CMT), onder leiding van de statutaire directie, is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en borging van het directiebeleid.

Raad van Commissarissen

De RvC houdt toezicht op en geeft advies over het door de directie gevoerde beleid. Daarnaast houdt de RvC toezicht op de strategie van OG en de algemene gang van zaken.

De RvC houdt zich actief op de hoogte van nieuwe wetgeving en marktontwikkelingen en onderhoudt contacten met externe toezichthouders en met de accountant. Daarnaast voert de RvC gesprekken met de directie, CMT, sleutelfunctionarissen, materiedeskundigen, medewerkers en de OR. Dit gebeurt in formele bijeenkomsten, maar soms ook informeel. Op deze manier wordt een goed beeld gevormd van de relevante ontwikkelingen binnen het bedrijf en ook van de culturele aspecten van de organisatie. Uiteindelijk zijn de bedrijfscultuur en de professionaliteit en inzet van de medewerkers voor een groot deel bepalend voor de manier waarop in de praktijk wordt omgegaan met de belangen van de leden.

De thema's die in 2019 speciale aandacht hebben gekregen, hangen nauw samen met de marktsituatie, het externe toezicht en de strategische en operationele ontwikkeling van OG.

De pensioen- en levensverzekeringsmarkt heeft te maken met verhoogde marktrisico's, zoals de aanhoudende lage rente. OG past zich aan deze ontwikkelingen aan. In 2019 onder meer door het veranderen van haar vastgoedportefeuille. In 2019 werd voor het eerst een voorbereidend crisisplan (VCP) opgesteld als gevolg van de Wet Herstel en Afwikkeling Verzekeraars. De RvC heeft hieraan aandacht besteed, net als aan de overige (jaarlijkse) rapportages die OG opstelt.

In 2020 is de RvC meegenomen in de communicatie en besluit vorming van de directie om maatregelen te treffen in relatie tot het coronavirus.

De samenstelling van de RvC per 31 december 2019 is als volgt:

De heer drs. R.J. (Rob) Frohn, voorzitter

Mevrouw E.M. (Erna) Boogaard CFA, vice-voorzitter

De heer mr. A.C. (Allard) Metzelaar

Mevrouw S.E. (Sabijn) Timmers-Janssen AAG MBA

De heer drs. H.M. (Henri) den Boer MBA

De RvC beschikt over een tweetal commissies:

De Audit, Compliance en Risk Commissie (ACRC)

De ACRC is een commissie van de RvC. Deze commissie ondersteunt de RvC met name bij het bewaken van de effectiviteit van de interne risicobeheer- en controlesystemen.

In 2019 heeft de ACRC drie keer vergaderd. Twee keer was de externe accountant een gedeelte van de vergadering aanwezig.

Bij de bespreking van de rapportages van interne audit, compliance, risicomanagement en van de actuariële functie was steeds ook de betreffende sleutelfunctionaris aanwezig.

In aanwezigheid van de directie en de adjunct-directeur Financiën heeft de ACRC onder meer gesproken over de financiële gang van zaken, de resultaten, de jaarrekening en de controle daarvan, de rapportages van interne audit, compliance, risicomanagement en van de actuariële functie, de jaarplannen van interne audit en compliance en de rapportages van de externe accountant (met inbegrip van de managementletter).

Er is aandacht besteed aan de interne controle en risicobeheersing, compliance, Solvency II, de ORSA, de meerjarenprognose, het kapitaalbeleid, het beleggingsbeleid en het ORSA-beleid, de 'risk appetite statement', de opdrachtbevestiging en het controleplan voor de accountantscontrole 2019 en de begroting 2020.

De ACRC heeft ook zonder de directie overleg gevoerd met sleutelfunctionarissen, medewerkers en met de externe accountant.

De Remuneratiecommissie (Remco)

De Remco is een commissie van de RvC en ondersteunt de RvC bij taken met betrekking tot het beloningsbeleid van OG. De commissie is verantwoordelijk voor het voorbereiden van beslissingen over beloning en arbeidsvoorwaarden, inclusief beslissingen die de RvC moet nemen over beloningen die gevolgen hebben voor de risico's en risicobeheersing van OG. De Remco heeft in 2019 twee keer vergaderd. Beide keren was de manager HRM aanwezig.

In aanwezigheid van de directie is gesproken over de evaluatie van het beloningsbeleid 2019, het algemeen functioneren en de (evaluatie) targets van de directie, de (jaarlijkse) evaluatie van het management en de sleutelfunctionarissen, en een algemene HRM organisatie update.

Directie

De directie is eindverantwoordelijk voor het bestuur van OG. De directie stelt het besturingsmodel en het door de onderneming gehanteerde beleid vast, bepaalt de bedrijfsstrategie en de risicotoleranties, en heeft de dagelijkse leiding van OG. De directie legt verantwoording af aan de RvC en de Algemene Vergadering.

De samenstelling van de directie per 31 december 2019 is als volgt:

De heer drs. G.Th. (Gilbert) Pluym AAG, algemeen directeur

Mevrouw drs. S.N. (Seada) van den Herik, directeur.

Naast de directie bestaat de dagelijkse leiding van OG uit een operationeel managementteam met daarin de adjunct-directeuren Financiën, Operations en Marktmanagement, alsmede de directiesecretaris.

De directie en het operationeel managementteam (CMT) beschikken over een aantal commissies:

- **Asset Liability Comité (ALCO)**
Het ALCO is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de scenarioanalyses (ALM-studies) die voldoende beeld geven van de mogelijke ontwikkelingen van resultaat, balans en solvabiliteit ten behoeve van de besturing van OG. Het ALCO bepaalt tevens de scenario's ten behoeve van het Own Risk and Solvency Assessment (hierna de ORSA).
- **Beleggingscommissie (BELCO)**
De beleggingscommissie is verantwoordelijk voor uitvoering van het door de directie (ALCO) vastgestelde beleggingsbeleid. Jaarlijks wordt de RvC gevraagd in te stemmen met het beleggingsbeleid.
- **Product Approval and Review Process Board (PARP)**
De PARP is verantwoordelijk voor besluitvorming met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe producten en wijziging van bestaande producten, de vaststelling en acceptatie van daarmee samenhangende risico's, het accorderen van het definitieve productvoorstel en de review van bestaande producten.
- **Pricing Comité (PC)**
De PC is verantwoordelijk het monitoren en vaststellen van de tariefstelling van producten binnen de door de PARP Board vastgestelde bandbreedtes.
- **Project Governance Comité (PGC)**
Het PGC is verantwoordelijk voor de adequate uitvoering van (ICT) projecten en monitoring van alle (lijn) projecten.
- **Modelcomité**
Het modelcomité is verantwoordelijk voor het borgen van betrouwbaarheid en consistentie van de door OG gebruikte modellen. Dit ligt vast in het modelbeleid en het beheerskader Excel-modellen.

Tevens beschikken directie en CMT over de volgende risicocomités:

- Het Concern Risico Comité (CRC)
- Het Financieel Risico Comité (FRC)
- Het Operationeel Risico Comité (ORC)
- Het Governance & Compliance Risico Comité (GCRC)

Naast het op strategisch niveau opererende CRC is een drietal tactische subcomités ingericht. Het FRC voor de financiële en verzekeringstechnische risico's, het ORC voor de operationele risico's en het GCRC voor de governance- en compliancierisico's. Binnen de subcomités vindt de vertaling plaats van het risicobeleid naar de individuele beheersing van risico's en de koppeling van de risico's aan beheersmaatregelen binnen de operationele processen. De kernbeheersmaatregelen (key controls) worden periodiek getoetst om de effectiviteit van de werking aan te tonen.

Deze commissies en comités tezamen stellen de directie en het management van OG in staat de strategie en doelstellingen van de organisatie te realiseren, de risico's die de organisatie loopt te beheersen en waar nodig bij te sturen en de belangen van haar stakeholders voorop te stellen.

Naast deze managementstructuur hanteert OG een organisatiestructuur die aansluit op het 'three lines of defense'-model. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- De 1^e lijn: de (operationele) kernactiviteiten van het bedrijf. Hier ligt de primaire verantwoordelijkheid voor de naleving van wet- en regelgeving, het signaleren van risico's, de implementatie van adequate beheersmaatregelen en de aantoonbare controle op het juist, tijdig, volledig en rechtmatig uitvoeren van de administratieve bedrijfsprocessen;
- De 2^e lijn: de advies- en bewakende functies, bestaande uit Risicomanagement, Compliance en de Actuariële functie. De 2^e lijnfuncties toetsen het functioneren van de 1^e lijn en stellen daarvoor normen en richtlijnen beschikbaar;
- De 3^e lijn: Interne Audit verzorgt in opdracht van de directie en RvC een onafhankelijke toetsing van het functioneren van de 1^e en 2^e lijn.

De verschillende functies van de 2^e en 3^e lijnfuncties worden verderop in dit hoofdstuk beschreven.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is in 2019 goedgekeurd door onze Raad van Commissarissen. De beloningssystematiek stemt overeen met de geldende wet- en regelgeving. Naast het beloningsbeleid is een bezoldigingsbeleid voor de directie opgesteld.

De Algemene Vergadering stelt dit bezoldigingsbeleid vast. Ook de Ondernemingsraad heeft daarbij een rol.

Het beloningsbeleid is van toepassing op de hele organisatie en in het bijzonder op collega's die het risicoprofiel van OG kunnen beïnvloeden. Dit zijn de directie, adjunct-directie, het management, de 2^e lijnsfuncties en interne audit. De collega's van de binnen- en buitendienst behoren niet tot de groep collega's die het risicoprofiel van OG kunnen beïnvloeden. Het beloningssysteem van OG is gerelateerd aan de cao voor het verzekeringsbedrijf, binnen- en buitendienst.

Aan de directie wordt geen variabele beloning meer toegekend. De structuur en de betalingen van de variabele beloning van de directie over de periode vóór 2015 zijn in lijn met de vereisten van de Capital Requirements Directive IV van de Europese Unie en de inbedding daarvan in de Regeling beheerst beloningsbeleid 2014 (RBB 2014). De collega's van de buitendienst ontvangen een variabele inkomenscomponent die afhankelijk is van een mix van kwalitatieve en kwantitatieve prestatiecriteria die aan het begin van elk jaar worden vastgesteld. Het variabele inkomen is niet groter dan maximaal 20% van het vaste inkomen.

De collega's van de binnendienst van OG hebben volgens de statuten gezamenlijk recht op 0,25% van de voor verdeling beschikbare winst.

Het beloningssysteem voorziet in de mogelijkheid van een gratificatie in de maanden mei en oktober voor het gehele personeel met uitzondering van de directie. Deze gratificaties zijn in totaal niet groter dan 5% van het jaarinkomen en zijn lager dan het salaris over een maand en bedragen minder dan € 10 duizend op jaarbasis. De gratificaties zijn niet afhankelijk van bepaalde prestaties.

In uitzonderlijke gevallen bestaat de mogelijkheid om achteraf een bescheiden gratificatie voor een bijzondere prestatie uit te keren. In 2019 is aan zes collega's zo'n gratificatie toegekend. Andere gratificaties, welkomstpakketten, exit-pakketten of retentiebonussen zijn niet toegekend.

Voor de RvC is een rapportage opgesteld over de uitvoering van het beloningsbeleid. De controlefuncties rapporteren hierover afzonderlijk aan de RvC.

Transacties met verbonden partijen

In de normale bedrijfsactiviteiten koopt en verkoopt OG goederen en diensten van en aan deelneming waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

De transacties met verbonden partijen betreffen onder andere de doorbelasting van kosten, huur en rekening-courantverhoudingen. Per 31 december 2019 zijn er geen vorderingen en verplichtingen op verbonden partijen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

B.2 DESKUNDIGHEIDS- EN BETROUWBAARHEIDSVEREISTEN

Voor commissarissen, directieleden en alle sleutelfuncties zijn functieprofielen opgesteld. Hierin worden eisen gesteld aan kennis, deskundigheid en ervaring. In de indiensttredingsprocedures zijn waarborgen opgenomen ten aanzien van o.a. identiteit, opleiding, reputatie en integriteit van personeel. Voor een aantal sleutelfunctionarissen is de door DNB voorgeschreven geschiktheidstoets opgesteld. In de interne personeelsgids is een moreel-ethische richtlijn opgenomen. Alle medewerkers van OG hebben de eed of belofte financiële sector afgelegd.

Het beloningsbeleid van OG is in overeenstemming met wet- en regelgeving en herkent het belang van deskundigheid en betrouwbaarheid. Er is een klachten- en klokkenluidersregeling.

De directie en de RvC volgen jaarlijks een programma van permanente educatie. Daarenboven worden zij in staat gesteld een extern opleidingsprogramma te volgen. Voor alle medewerkers, inclusief de sleutelfunctionarissen, is het opleidingsbeleid van toepassing. In de performancemanagementcyclus wordt de uitvoering van dit beleid gemonitord.

Jaarlijks evalueert de RvC zijn functioneren. Begin 2020 bespreken wij de rapportage van de zelfevaluatie over 2019. Eens per drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder externe begeleiding.

B.3 RISICOMANAGEMENTSYSTEMEN, BEOORDELING VAN EIGEN RISICO EN DE SOLVABILITEIT

B.3.1 RISICOMANAGEMENTSYSTEEM

B.3.1.1 ALGEMENE OPZET

In het kader van de inrichting van het risicomanagementsysteem hanteert OG een risicomanagementorganisatie en een risicobeheerraamwerk.

Het nemen van risico's is essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering. Risico's behoeven niet geheel geëlimineerd te worden, maar het is wel van belang om risico's zo goed mogelijk te identificeren en te beheersen om zo voorspelbare waardenstromen te realiseren. Wanneer risico's niet adequaat worden beheerst, vormt dit een bedreiging voor het behalen van de strategische doelstellingen van OG. Ook kan een inadequate risicobeheersing OG blootstellen aan negatieve financiële effecten, operationele inefficiëntie, extra toezicht, boetes en reputatieschade. Een effectieve identificatie, bewaking en beheersing van risico's is daarom een belangrijke verantwoordelijkheid van de directie en het management. Een adequaat risicobeheersingssysteem reduceert de kans op fouten, het nemen van verkeerde beslissingen en de gevolgen van het optreden van onvoorziene omstandigheden. Risico en performance hangen hierin onlosmakelijk samen.

B.3.1.2 RISICOMANAGEMENTORGANISATIE

OG brengt de belangrijkste risico's waaraan zij wordt blootgesteld in kaart om vervolgens te kunnen bepalen hoe zij omgaat met deze risico's. De coördinatie van deze taak is belegd bij de Risicomanagementfunctie. OG hanteert in het kader van de inrichting van de Risicomanagementfunctie een risicobeheerraamwerk. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen operationele verantwoordelijkheid (1^e lijn), bewaking (2^e lijn) en onafhankelijk toezicht (3^e lijn). De 2^e lijn bestaat uit de Compliance functie (beschreven in hoofdstuk B.4), de Risicomanagementfunctie (beschreven in hoofdstuk B.4) en de Actuariële functie (hoofdstuk B.6). De 3^e lijn bestaat uit de Interne Auditfunctie (zie hoofdstuk B.5).

De RvC houdt toezicht op het beleid van de directie en geeft hierover advies. De RvC houdt in het bijzonder toezicht op het risicobeheer. De bespreking van het risicobeheer in de RvC wordt voorbereid door een risicocommissie, de Audit, Compliance en Risk Commissie (ACRC).

De RvC beoordeelt op strategisch niveau of de bedrijfsactiviteiten, de kapitaalallocatie en het liquiditeitsbeslag in algemene zin overeenkomen met de goedgekeurde risicobereidheid. De RvC stemt ten minste jaarlijks - en bij belangrijke wijzigingen ook tussentijds - in met de door de directie voorgestelde risicobereidheid.

Onze organisatiestructuur sluit aan op het 'three lines of defense'-model. Dit model maakt onderscheid tussen eerste-, tweede- en derdelijns functies. De sleutelfunctionarissen rapporteren rechtstreeks aan directie en de RvC. In 2019 hebben er diverse personele wijzigingen plaatsgevonden bij de sleutelfuncties.

Eerstelijns functies

Dit betreft de (operationele) kernactiviteiten van het bedrijf. Hier ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het naleven van wet- en regelgeving, het signaleren van risico's, het implementeren van adequate beheersmaatregelen en de aantoonbare controle op het juist, tijdig, volledig en rechtmatig uitvoeren van de administratieve bedrijfsprocessen.

Tweedelijns functies

De advies- en toetsende sleutelfuncties, bestaande uit risicomanager, compliance en de actuariële functie. De tweedelijns functies toetsen het functioneren van de eerste lijn en stellen daarvoor normen en richtlijnen beschikbaar.

Ten minste twee keer per jaar brengen de sleutelfunctionarissen verslag uit aan de ACRC over de actuele ontwikkelingen op het eigen aandachtsgebied.

Derdelijns functies

De afdeling Interne Audit opereert onder directe verantwoordelijkheid van de algemeen directeur en ACRC en verzorgt de onafhankelijke toetsing van het functioneren van de eerste en tweede lijn.

Risicocomités

Op strategisch niveau is uitgaande van de bedrijfsdoelstellingen een risicobeoordeling gemaakt en is door de directie met instemming van de RvC de risicobereidheid van OG vastgesteld. Deze strategische risicobereidheid is vertaald naar een risicobereidheid op tactisch en operationeel niveau. De directe uitvoering van het door de directie vastgestelde risicobeleid vindt onder begeleiding van de Risicomanager plaats door het Concern Risico Comité (CRC). Het CRC functioneert als verbijzonderde directievergadering waarin de directie toezicht houdt op de risico's in de organisatie. Doorvertaling van het risicobeleid naar de individuele beheersing van risico's vindt plaats door een drietal tactische subcomités die naast het strategische CRC zijn ingericht:

- Het Governance & Compliance Risico Comité (GCRC)
- Het Financieel Risico Comité (FRC)
- Het Operationeel Risico Comité (ORC).

De risicocomités vergaderen elk kwartaal. Het CRC beoordeelt overall de risico's op strategisch niveau, het FRC beoordeelt de financiële en verzekeringstechnische risico's, het ORC de operationele risico's en het GCRC het reputatierisico, het compliancerisico (inclusief integriteit), het juridisch risico en het frauderisico.

Ten minste twee keer per jaar brengen de risicomanagement-, compliance- en actuariële functie verslag uit aan de ACRC over de actuele ontwikkelingen op het eigen aandachtsgebied.

Interne Auditfunctie

De onafhankelijke interne auditfunctie opereert onder directe verantwoordelijkheid van de algemeen directeur en ACRC.

B.3.1.3 RISICOBEBEHEERRAAMWERK

OG maakt gebruik van het door De Nederlandsche Bank (DNB) gehanteerde conceptueel risicomodel voor verzekeraars. Daarbij maken wij gebruik van algemeen toegepaste uitgangspunten en best practices onder Solvency II.

Het lijnmanagement implementeert het risicomanagementbeleid en voert het operationele risicomanagement binnen zijn werkterrein uit. Periodieke evaluatie en bijsturing van het risicomanagementbeleid wordt voorbereid in het CRC en wordt vastgesteld door de directie.

Naast de aandacht voor de actuele positie van het risicoprofiel wordt door middel van de in Solvency II voorgeschreven uitvoering van het zogenoemde 'Own Risk and Solvency Assessment' (ORSA) met scenarioanalyses onderzoek gedaan naar de financiële weerbaarheid van OG in stresssituaties.

Risicobereidheid

Uitgaande van onze strategische ambities wordt jaarlijks de risicobereidheid op voorstel van de directie door de RvC beoordeeld en vastgesteld. Er zijn drie strategische Risk Appetite Statements gedefinieerd op de terreinen 'Klant, Samenleving en Groei', 'Kapitaalmanagement' en 'Collega's, Service en Bedrijf'. Hierbij is een koppeling gemaakt met de strategische doelstellingen. Het risicoprofiel van OG is conform het FIRM-model van DNB opgedeeld in 27 tactische risicocategorieën. De risicocategorieën zijn op basis van een inschatting verdeeld over de op strategisch niveau vastgestelde risicostatements.

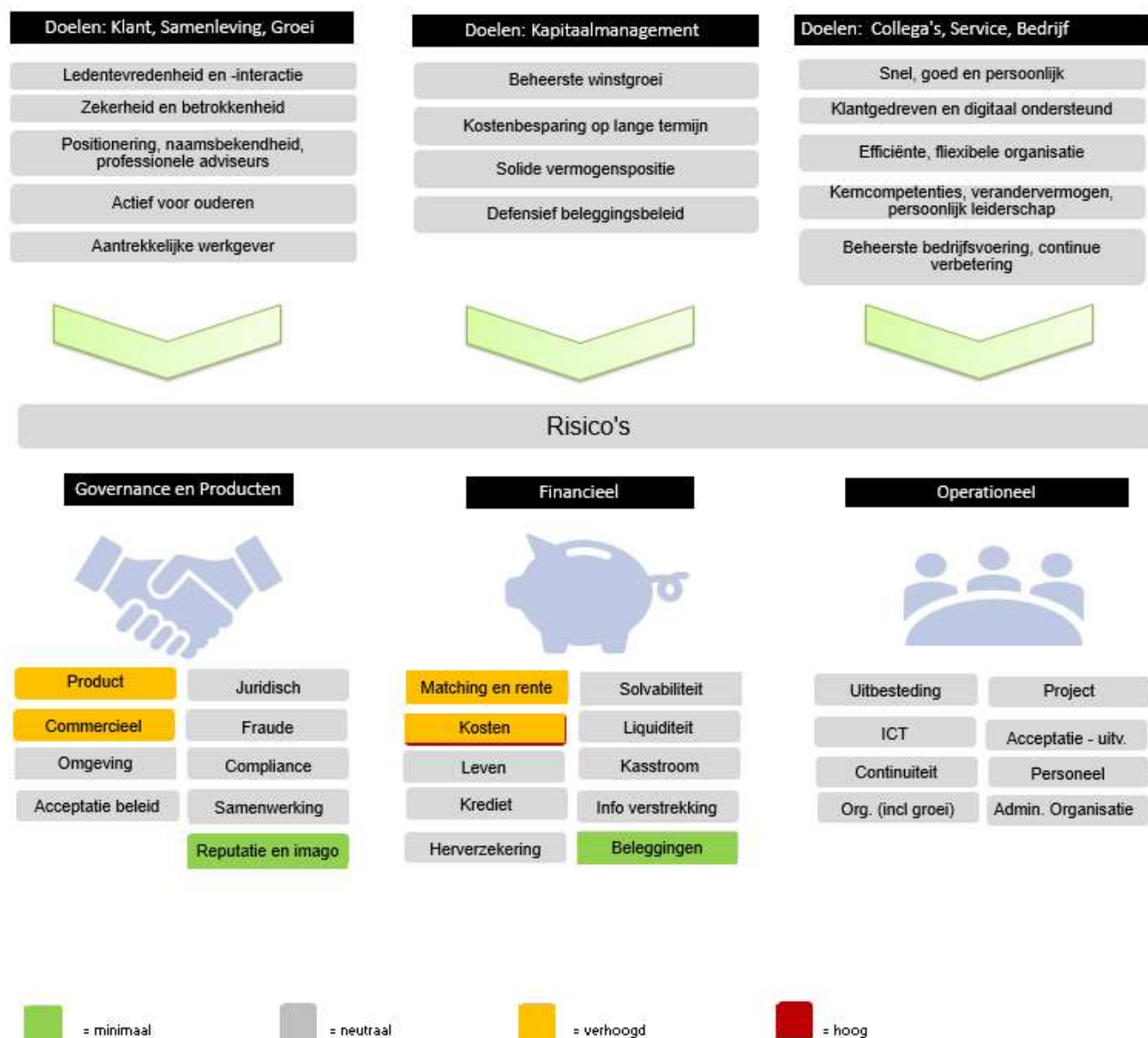
Per risicocategorie is vervolgens de mate van risicobereidheid gedefinieerd, waarbij een gradatie minimaal (groen), neutraal (blauw), verhoogd (oranje) of hoog (rood) wordt gehanteerd. De gradatie 'neutraal' is gedefinieerd als een bereidheid zoals gebruikelijk in de verzekeringsbranche. Bij een gradatie 'minimaal' willen wij minder risico lopen dan gemiddeld in de branche gebruikelijk is en bij een gradatie 'verhoogd' accepteren wij dat een groter risico gelopen wordt dan het gemiddelde in de branche. Wij aanvaarden geen risico's met een gradatie 'hoog'.

Deze tactische risico's zijn een verdere specificatie van het door OG gehanteerde risicoprofiel.

Per risicocategorie is een risico-eigenaar aangewezen.

De door de directie vastgestelde (tactische) risicobereidheid is voor de risico-eigenaar een gegeven. De risico-eigenaar is verantwoordelijk voor het signaleren van het overschrijden van de risicobereidheid en het benoemen van passende beheersmaatregelen.

Figuur 1 Risicobereidheid framework

RISK APPETITE: KLANT, SAMENLEVING EN GROEI (GRC)

Vanuit onze missie en visie staat het belang van de leden centraal. Wij bereiken onze doelstellingen als wij het vertrouwen hebben van alle stakeholders zoals onze leden, assurantieadviseurs, toezichthouders en collega's. Het handhaven van een goede reputatie en het behouden van het vertrouwen zijn daarbij een voorwaarde.

RISK APPETITE: KAPITAALMANAGEMENT (FRC)

Er wordt gestreefd naar een verzekeringsportefeuille die qua omvang, prijsstelling en risico een gezonde bedrijfsvoering op lange termijn mogelijk maakt. Wij onderkennen het risico dat de kosten op termijn hoger zijn dan de kostendekking of onvoldoende is om uitloop van de bestaande portefeuille te kunnen compenseren indien, nieuwe productie niet direct winstgevend is. Wij kennen een verhoogd matching- en renterisico. Met de ALM-studie en de verkregen inzichten hieruit wordt het matching- en renterisico beheerst.

RISK APPETITE: COLLEGA'S, SERVICE EN BEDRIJF (ORC)

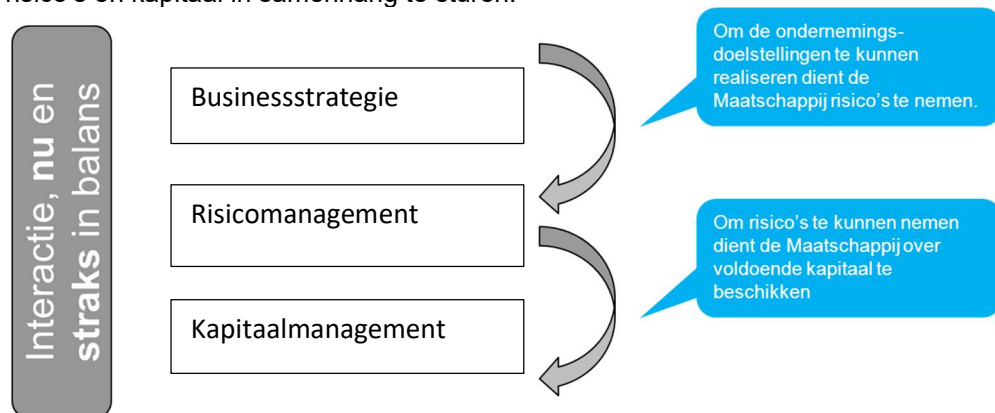
In ons governancestelsel gaan wij doelmatig om met bedrijfsmiddelen en ligt de focus op transparantie, service, flexibiliteit en samenwerking. Bij de distributie van onze producten werken wij samen met adviseurs. In het veranderende landschap van adviseurs en met de introductie van nieuwe producten en diensten, onderzoeken wij of OG in de toekomst ook via andere kanalen commercieel aanwezig kan zijn. Wij hebben Business Continuity beleid, waarbij verschillende scenario's zijn uitgewerkt in plannen. Een van de scenario's is Pandemie.

De risicobereidheid van OG in cultuur en gedrag is laag, in het belang van onze klanten nemen we commercieel en in kapitaalmanagement meer risico.

De risico-eigenaren van alle 27 risicocategorieën zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van risicoanalyses binnen hun werkgebied en zijn daarmee verantwoordelijk voor het onderhouden van de risicoassessments.

B.3.2 OWN RISK SOLVENCY ASSESSMENT (ORSA)

De ORSA is een proces dat OG gebruikt ter ondersteuning van de strategische besluitvorming. Hiertoe wordt de kapitaalallocatie en -behoefte periodiek beoordeeld. De ORSA geeft de directie een instrument om rendement, risico's en kapitaal in samenhang te sturen.

De directie is eindverantwoordelijk voor het inrichten en goedkeuren van het ORSA-beleid. De directie is de eindverantwoordelijke voor de uitvoering van het ORSA-proces, de vaststelling van de strategische uitgangspunten, de risicobereidheid van OG, de hierbij te hanteren risicotoleranties, de te hanteren (stress)scenario's, het kritisch bevragen van de resultaten en de rapportage aan de toezichthouder.

Ten behoeve van de ORSA wordt gebruik gemaakt van scenarioanalyse. Scenario's worden vastgesteld uitgaande van de strategische afweging van het CMT en de hierbij gemaakte sterkte/zwakte analyse. Bij de strategische afweging worden interne en externe ontwikkelingen betrokken. (Stress)scenario's worden daarbij langs twee assen uitgewerkt:

- Snelheid van voltrekking van het scenario: langzaam (langer dan een jaar) of snel (korter dan een jaar);
- Breedte van het scenario: bedrijfsspecifiek of systeem-breed.

Bij de vaststelling van scenario's worden incidenten en operationele verliezen in de verslagperiode in de analyse betrokken. Hiermee worden de vastgestelde scenario's op plausibiliteit beoordeeld. Voor de kwantitatieve onderbouwing van de ORSA wordt bij de berekening van de stressscenario's gebruik gemaakt van een Asset Liability Management-model (ALM). De bedrijfsspecifieke data daarvoor wordt aangeleverd door het Actuaariaat (1^e lijn) in de vorm van kasstromen van de verzekeringsverplichtingen die worden vastgesteld met behulp van een intern ontwikkeld kasstroommodel en een overzicht van de actuele beleggingsportefeuille. De uitkomsten van het ALM model worden intern geanalyseerd door de sector Financiën. De resultaten worden ter bespreking in de CRC voorgelegd. Bij de interne analyse worden de effecten van de stresstesten, de gevoeligheidsanalyses, reverse stresstesten en andere relevante analyses uitgevoerd.

De resultaten van de ORSA worden betrokken bij het kapitaalbeleid, de bedrijfsplanning en productontwikkeling/ontwerp. Door middel van de uitvoering van dry-runs tijdens het ORSA-proces wordt input geleverd voor het Voorbereidend Crisisplan (VCP) en de strategische sessie van het CMT. De uitkomsten van de ORSA worden goedgekeurd door de Directie en vastgelegd in een rapportage die ook met de RvC wordt afgestemd. De uitkomsten van de ORSA kunnen aanleiding zijn om aanpassingen te doen ten aanzien van de risk appetite, de risk exposure dan wel om maatregelen te treffen die de risico's afdoende mitigeren.

De ORSA wordt minimaal jaarlijks uitgevoerd op basis van de samenhang en wisselwerking tussen kapitaalbeleid, strategische doelen en riskmanagement. Er zijn in het ORSA-beleid triggerevents gedefinieerd die worden gemonitord door de verschillende risico comités. Wanneer de triggerevents ontstaan of wanneer de kri's zich negatief ontwikkelen, kan dit ertoe leiden dat ORSA vaker wordt uitgevoerd.

B.3.3 VOORBEREIDEND CRISISPLAN (VCP)

In 2019 is voor het eerst een VCP opgesteld als gevolg van de Wet Herstel en Afwikkeling Verzekeraars. Het doel van het VCP is om oplossingen te onderzoeken en beschikbaar te hebben voor mogelijke crises en gaat in op de financiële en operationele en juridische haalbaarheid van deze oplossingen. Een goede voorbereiding draagt eraan bij dat er wanneer er financiële problemen mochten ontstaan er direct maatregelen kunnen worden genomen. Het VCP helpt ons om risicobeheersing te versterken.

B.4 INTERNE CONTROLESYSTEEM

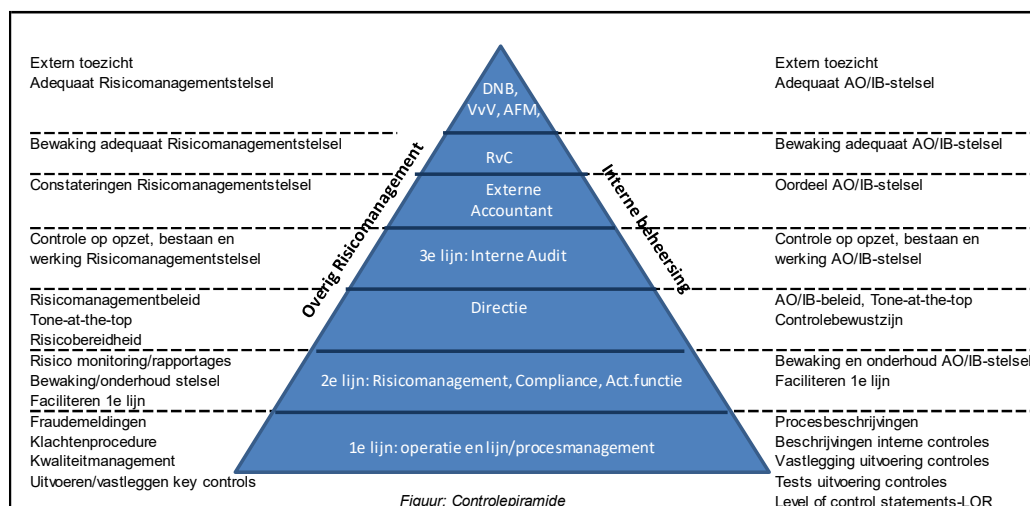
OG hanteert een beleid ten aanzien van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/ IB) dat voorziet in richtlijnen voor de inrichting, werking, procedures en verantwoordelijkheden. Doel is om de belangen van de stakeholders zoveel mogelijk te beschermen. Het AO/IB-beleid waarborgt de goede werking van het stelsel van governance en het risicomanagementsysteem door een betrouwbare inrichting van de administratieve organisatie, door de interne beheersingsmaatregelen vast te stellen en in de processen en organisatie te verankeren en door de goede werking hiervan vast te stellen via audits, rapportages en statements of control. Het AO/IB-beleid is vastgesteld door de directie.

Inrichting AO/IB-stelsel

De administratieve organisatie gaat over het doelmatig richten (strategisch), inrichten (tactisch) en verrichten (operationeel) van bedrijfsprocessen. Deze bedrijfsprocessen staan centraal in de organisatie en bepalen daarmee in belangrijke mate het succes ervan. De administratieve organisatie is niet gericht op de inrichting van functies, afdelingen en producten (in casu de interne organisatie) maar op de inrichting van de bedrijfsprocessen. Op grond van deze inrichting kunnen stappen gezet worden naar procesbeheersing en procesverbetering.

De administratieve organisatie bestaat uit een raamwerk van bedrijfsprocessen van OG. Deze bedrijfsprocessen zijn in een bedrijfsfunctiemodel gemodelleerd. Dit model vormt de 'kapstok' waar alle processen aan kunnen worden opgehangen. Het bedrijfsfunctiemodel staat los van het organogram. Organisatiewijzigingen hoeven niet direct te leiden tot wijzigingen van het bedrijfsfunctiemodel. Het bedrijfsfunctiemodel is geschikt voor communicatie met de buitenwereld (toezichthouders/accountants, etc.).

Als basis voor de inrichting van het interne beheersingsstelsel wordt onder meer gebruikgemaakt van de uitgangspunten zoals beschreven in de Solvency II-richtlijn en het in het risicomanagementbeleid beschreven risicomanagementraamwerk. Voor dit raamwerk wordt onder meer gebruikgemaakt van de uitgangspunten van het COSO-model. In dit raamwerk wordt onder meer de door OG gebruikte controlepiramide en AO/IB-cyclus beschreven.

AO/IB-cyclus

OG hanteert een three lines of defense-structuur (3LoD). De 1^e lijn verzorgt de uitvoering van de operationele activiteiten van OG. Hierbij legt de 1^e lijn de resultaten van de vastgestelde controleprocessen en de werking van de processen vast. De 2^e lijn (controlefuncties) stelt normen en kaders voor deze uitvoering en toetst de implementatie en borging. De 3^e lijn (Interne Audit) verzorgt het in opdracht van directie en RvC onafhankelijke toezicht op het functioneren van de 1^e en 2^e lijn.

De Risicomanagementfunctie beoordeelt periodiek de mate van interne beheersing door de 1^e lijn en rapporteert zijn bevindingen aan de CRC, de directie en de Audit, Compliance en Risk Commissie (ACRC) van de RvC. Het geheel van proces- en controlebevindingen vormt het object van audit door de Interne Auditfunctie (3^e lijn). De bevindingen van Interne Audit vormen samen met de rapportages uit het klachtmanagementsysteem, de incidentenregistratie, de compliance bevindingen en de bevindingen van kwaliteitsmanagement input voor de periodieke evaluatie van het AO/IB-beleid.

Het AO/IB-kader dient als basis voor de verdere uitwerking door de 1^e lijn (proceseigenaren, procesbeheerders en risico-eigenaren) van de procesbeschrijvingen en de managementinformatiebehoefte. Hierbij worden de noodzakelijke IB-maatregelen vastgesteld. Bij de inrichting van administratieve processen en interne beheersing wordt veelvuldig gebruikgemaakt van informatietechnologie. Het lijnmanagement van de 1^e lijn verzorgt de periodieke beoordeling van opzet en bestaan van de administratieve procedures. Risicomanagement en beheer AO ondersteunen dit proces. Bij het documenteren van de opzet van procesbeschrijvingen wordt een risicoanalyse op procesniveau uitgevoerd, worden de beheersmaatregelen beoordeeld en worden de controlemechanismen vastgesteld. Bij deze beoordeling zijn de proceseigenaren en procesbeheerders betrokken. Hierdoor wordt de blijvende juistheid van de AO/IB geborgd. De betreffende proceseigenaar is verantwoordelijk voor de juiste en tijdige implementatie. Het bestaan van de administratieve procedures wordt jaarlijks aangetoond door het uitvoeren van een lijncontrole. Hierbij wordt op basis van de procesbeschrijving het proces aantoonbaar volledig doorlopen en wordt een lijncontroledossier aangelegd. Het is van belang dat bij de uitvoering van projecten en IT-changes nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de mogelijke impact van deze wijzigingen op de administratieve processen. De bij de uitvoering van projecten en IT-changes voorgeschreven projectdocumentatie voorziet in deze beoordeling en de vastlegging daarvan. Bij voorgenomen wijzigingen in administratieve processen en in het bijzonder bij interne controles dient altijd de betreffende risico-eigenaar, de Risicomanager en Compliance te worden geconsulteerd.

Risicomanagementfunctie

De Risicomanager faciliteert de risicocomités, bewaakt de kwaliteit van het integrale risicomanagement, beoordeelt de risicoanalyses, identificeert en analyseert opkomende risico's, heeft een totaaloverzicht over het risicoprofiel, doet beleidsvoorstellen en draagt zorg voor communicatie naar de lijnorganisatie en vertaling naar het operationeel bedrijfsniveau. Fungeert desgevraagd als aanspreekpunt voor de RvC. Naast het faciliteren van het inbedden van risicomanagement in de planning en control cyclus heeft de Risicomanager ook een verantwoordelijkheid op het terrein van cultuur en gedrag.

De Risicomanager biedt toegevoegde waarde in het faciliteren en bevorderen van het proces van bewustwording en aandacht voor bedrijfs- en organisatorisico's en de principes die OG hierin hanteert. Risicomanagement moet daarbij expliciet, aantoonbaar en traceerbaar worden gemaakt. De Risicomanager rapporteert aan het CRC (beleidsvoorstellen en Concern risico rapport) en fungeert als secretaris van de vergaderingen van het CRC. De risicomanagement functie heeft daarbij een onafhankelijke toegang tot de ACRC en de RvC. Dit is vastgelegd in het Risicomanagement beleid. De Risicomanager rapporteert tevens over zijn bevindingen minimaal ieder half jaar aan de directie en aan de RvC.

Compliancefunctie

Onder compliance wordt verstaan de naleving van externe en interne wet- en regelgeving en het werken volgens de normen en regels die OG zelf heeft opgesteld en volgens de relevante maatschappelijke waarden en normen. Het compliancerisico is het risico van wettelijke of regulatieve sancties, van materieel, financieel of reputatieverlies of van aantasting van de integriteit als gevolg van het niet naleven van externe en interne regels of van algemeen aanvaarde maatschappelijke of morele waarden en normen.

Het operationeel management (1^e lijn) is er binnen het eigen beleidsterrein verantwoordelijk voor dat gewerkt wordt volgens geldende regelgeving en integriteitsnormen en dat compliancerisico's worden vermeden. Ter borging is in de 2^e lijn een Compliancefunctie ingericht. De Compliancefunctie signaleert wijzigingen in geldende wet- en regelgeving en informeert de organisatie daarover.

De Compliancefunctie ziet toe op de naleving van regelgeving en op implementatie van nieuwe en gewijzigde regelgeving en beoordeelt wijzigingen in procedures, producten en externe communicatie op mogelijke compliance- en integriteitsrisico's.

De Compliancefunctie verzorgt de registratie van geconstateerde incidenten. Hiertoe is een Incidentenbeleid vastgesteld.

De Compliance Officer vervult de rol van Coördinator Fraudebeheersing. De Coördinator Fraudebeheersing is ervoor verantwoordelijk dat in samenwerking met het operationeel management frauderisico's binnen de processen worden geïnventariseerd, dat wordt gestimuleerd dat medewerkers zich bewust zijn van de frauderisico's en dat effectieve beheersmaatregelen worden vastgesteld. De Coördinator Fraudebeheersing vervult een coördinerende rol bij het onderzoek in geval van geconstateerde mogelijke fraudegevallen en onderhoudt de contacten met soortgelijke functionarissen bij andere verzekeraars en het Verbond van Verzekeraars.

B.5 INTERNE AUDITFUNCTIE

Interne audit beleid

Een onpartijdige, onafhankelijke, deskundige en objectieve Interne Auditfunctie (IAF) is voor de directie en de RvC van OG een belangrijk middel voor het verkrijgen van aanvullende zekerheid over de toereikendheid en het functioneren van de governance, de bedrijfsvoering, het risicomanagement en de interne beheersing. De IAF vormt binnen de governancestructuur van OG de third line of defence.

De missie van de IAF is het toevoegen van waarde aan de OG en haar beginselen 'Samen, Zeker en Betrokken' door risico gebaseerd en objectief assurance te verlenen, inzichten te bieden en te adviseren.

De Chief Audit Executive (CAE) geeft invulling aan de jaarlijkse evaluatie en aanpassing van het interne auditbeleid. De CAE draagt zorg voor de jaarlijkse evaluatie van het interne auditbeleid, indien noodzakelijk de aanpassingen in het beleid en de goedkeuring door de directie en de ACRC.

Belangrijkste wijziging in het in 2019 geactualiseerde interne auditbeleid is het uitvoering geven aan de scheiding tussen de 2^e lijnsfunctie Compliance en de 3^e lijnsfunctie Interne Audit. Een gevolg van deze scheiding is het vervallen van de functie van Manager Interne Audit & Compliance en de introductie van de rol van Chief Audit Executive (CAE).

Er zijn binnen de afdeling Interne Audit voldoende waarborgen getroffen om een zo hoog mogelijk niveau van deskundigheid te bereiken. Door vervangende externe inhuur in 2019 is de mogelijkheid tot vaktechnische review weer hersteld. Medio 2019 is bepaald dat de review van de Chief Audit Executive (CAE) extern plaatsvindt. Er hebben zich in 2019 geen situaties voorgedaan die van negatieve invloed zijn op de objectiviteit van Interne Audit.

B.6 ACTUARIËLE FUNCTIE

De Actuariële Functie is een 2^e lijnsfunctie. Een van de belangrijkste doelstellingen van de Actuariële Functie is om te waarborgen dat de technische voorzieningen, die door de eerste lijn worden vastgesteld, conform interne en externe richtlijnen zijn bepaald. De Actuariële Functie draagt tevens bij aan de implementatie van een effectief risicobeheersingssysteem door het overzien van de verzekeringstechnische risico's binnen OG.

Positie Actuariële Functie

De Actuariële Functie bekleedt een onafhankelijke positie binnen de organisatie. De Actuariële Functie is in de loop van 2019 opnieuw gepositioneerd in de organisatie. De Actuariële Functie rapporteert functioneel en hiërarchisch aan de directie. Indien daartoe aanleiding is, heeft de Actuariële Functie de mogelijkheid tot een rechtstreekse rapportage aan de Raad van Commissarissen (RvC). De Actuariële Functie beslist zelfstandig wanneer er aanleiding is om van deze mogelijkheid gebruik te maken.

De Actuariële Functie is intern belegd, waarbij de beoogde functiescheiding tussen de eerste en tweede lijn wordt gewaarborgd. De adjunct-directeur Financiën is verantwoordelijk voor de actuariële verslaglegging. De Actuariële Functie toetst de actuariële verslaglegging. Voor de beoordeling van de actuariële verslaglegging per ultimo 2019 is gebruik gemaakt van een onafhankelijke externe actuaris ter borging van de continuïteit van de bezetting van de Actuariële Functie.

De Actuariële Functie kan tevens, wanneer noodzakelijk en in overleg met de directie, overige externe actuariële capaciteit of gerelateerde dienstverlening inhuren.

Taken en verantwoordelijkheden van de Actuariële Functie

Onderstaande taken en verantwoordelijkheden van de Actuariële Functie zijn opgesteld in lijn met artikel 48 van de Richtlijn 2009/138/EG d.d. 25 november 2009, artikel 272 van de Gedelegeerde Verordening 2015/35 d.d. 10 oktober 2014:

- coördineren van de berekening van de technische voorzieningen (Richtlijn artikel 48 (1a));
- ervoor zorgen dat de gebruikte methodieken en onderliggende modellen en de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde aannames correct zijn (Richtlijn artikel 48 (1b));
- beoordelen of de bij de berekening van technische voorzieningen gebruikte IT-systemen de actuariële en statistische procedures voldoende ondersteunen (Gedelegeerde Verordening artikel 272 (3));
- beoordelen of genoeg gegevens worden gebruikt bij de berekening van de technische voorzieningen, en de beoordeling van de kwaliteit ervan (Richtlijn artikel 48 (1c));
- toetsen van de beste schattingen ("best estimates") aan de ervaring (Richtlijn artikel 48 (1d));
- verstrekken van informatie over de betrouwbaarheid en adequaatheid van de berekening van de technische voorzieningen aan het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan (Richtlijn Artikel 48 (1e));
- toezien op de berekening van technische voorzieningen in de artikel 82 genoemde gevallen (Richtlijn Artikel 48 (1f)). Dit artikel heeft betrekking op het gebruik van benaderingsmethoden bij de berekening van de technische voorzieningen;
- advies uitbrengen over de algehele gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen (Richtlijn Artikel 48 (1g));
- advies uitbrengen over de adequaatheid van herverzekeringsregelingen (Richtlijn Artikel 48 (1h));
- ertoe bijdragen dat het in artikel 44 van de Richtlijn bedoelde Risk managementsysteem doeltreffend wordt toegepast, met name wat betreft de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten als beschreven in hoofdstuk VI, afdelingen 4 en 5 van de Richtlijn, en de in artikel 45 van de Richtlijn bedoelde beoordeling (Richtlijn Artikel 48 (1i)). De hiervoor genoemde onderdelen uit de Richtlijn hebben respectievelijk betrekking op de berekening van de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR), minimumkapitaalvereiste (MCR) en de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (ORSA).

B.7 UITBESTEDING

OG hanteert voor eventuele uitvoering van werkzaamheden door derden een uitbestedingsbeleid. Er is sprake van uitbesteding als OG een taak of proces door een derde laat uitvoeren, waarbij deze derde de werkzaamheden onder eigen verantwoording op een eigen/andere locatie uitvoert. Om compliant te zijn met wet- en regelgeving (zoals bijv. Wft/Solvency II) legt OG bij uitbesteding in een overeenkomst/servicelevel agreement vast aan welke eisen de te leveren prestatie moet voldoen, mede gelet op het feit dat OG verantwoordelijk is voor de juiste uitvoering van het proces.

Van de als kernprocessen geïdentificeerde taken van OG is een beperkt deel uitbesteed. Deze taken betreffen de uitvoering van de salarisverwerking gerelateerde werkzaamheden met betrekking tot lijfrente-uitkeringen, beheer- en bewaartaken met betrekking tot de beleggingsportefeuille. Daarnaast heeft OG haar projecties voor het meerjarenplan, de ORSA en haar ALM-studie uitbesteed. In 2019 is de IT-infrastructuur en het kantoorapplicatielandschap uitbesteed. Daarnaast is het printen en verzenden van brieven uitbesteed.

B.8 OVERIGE INFORMATIE

In de eerste maanden van 2020 brak het coronavirus (COVID-19) uit. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening had het de status van pandemie bereikt. In maart 2020 hebben wij het Business Continuity Team geactiveerd om mogelijk te maken dat alle collega's op een verantwoorde manier kunnen thuiswerken en pandemie effecten zo goed mogelijk te beheersen.

Hiermee hebben wij onze bedrijfsvoering nagenoeg ongewijzigd kunnen continueren.

Het Corona virus had ook effect op de financiële markten en de economie. Door deze effecten daalde onze solvabiliteitsratio richting onze interne norm. In maart 2020 hebben wij daarom het Financieel Crisis Management Team geactiveerd om de financiële markten en OG intensiever te monitoren.

Beide teams acteren (vooralsnog) op basis van bestaand beleid en vooraf opgestelde plannen. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening waren nog geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. Hoewel de financiële impact van deze crisis, welke we nog niet eerder hebben meegemaakt, ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening nog niet volledig duidelijk is, zijn wij van mening dat OG zowel het verzekeringstechnische, belegging als organisatorische risico voldoende beheerst.

De inmiddels genomen maatregelen, in combinatie met de bestaande vermogensbuffer maken dat wij van mening zijn dat de continuïteitsveronderstelling van OG gehandhaafd kan blijven op het moment van opmaken van deze jaarrekening.

C. RISICOPROFIEL

Algemeen

Het risicobeheer van OG is afgestemd op de missie, het strategisch beleid en de omvang van OG. Er wordt daarbij gestreefd naar een gematigd risicoprofiel. Sturing en beheersing van risico's vindt plaats binnen het in hoofdstuk B beschreven risicobeheerraamwerk.

Ondanks de positieve economische ontwikkelingen gedurende het boekjaar zijn de marktomstandigheden voor de individuele levensverzekeringssector ongunstig. De voor levensverzekeraars belangrijke langetermijnrente bevindt zich al gedurende een lange periode op een historisch laag niveau. Daarbij komt dat de markt voor levensverzekeringen de laatste jaren structureel is gekrompen. Het resultaat en de solvabiliteit ondervonden de afgelopen jaren de gevolgen van deze marktomstandigheden.

Bij de vaststelling van de SCR wordt gebruikgemaakt van het standaard berekeningsmodel van Solvency II. Hierbij wordt per risicocategorie het kapitaalbeslag berekend en wordt rekening gehouden met diversificatievoordelen.

OG streeft een groeiende, maar ook rendabele verzekeringsportefeuille na. Om daarbij een gezonde kapitaalpositie te behouden wordt gestreefd naar een gebalanceerde groei, een tarifiering die goed is afgestemd op verzekerde risico's, kostenbeheersing, een beleggingsrendement gebaseerd op solide lange termijnbeleggingen en een solide vermogenspositie. De groei mogelijkheden in de verzekeringsportefeuille zijn vanwege de huidige lage rentestand beperkt. Verzekeringsproducten met gegarandeerde uitkeringen zijn op dit moment minder aantrekkelijk voor nieuwe deelnemers.

Risicobereidheid

Uitgaande van de strategische ambities van OG wordt jaarlijks de risicobereidheid op voorstel van de directie door de RvC beoordeeld en vastgesteld. De risicobereidheid wordt daarbij vanuit een drietal invalshoeken benaderd, te weten "Klant, Samenleving en Groei", "Kapitaalmanagement" en "Collega's, Service en Bedrijf" (zie ook Figuur 1 op pagina 25).

Op grond van deze indeling wordt een aantal meer gedetailleerde risico's geïdentificeerd, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre OG bereid is risico te lopen. Hierbij wordt de mate van risico geclassificeerd in de categorieën minimaal, neutraal, verhoogd of hoog. OG hanteert voor het merendeel van de risico's de classificatie neutraal. Alleen ten aanzien van het product-, kosten-, matching- en renterisico en het commercieel risico wordt een verhoogd risico geaccepteerd.

Risicoprofiel

Bij de analyses in het kader van de periodieke risicobeoordeling en de ORSA blijkt dat OG gevoelig is voor:

- commerciële en omgevingsrisico's;
- risico's met betrekking tot de renteontwikkeling;
- kostenrisico.

Deze risico's beïnvloeden daarmee in sterkere mate de kapitaalpositie van OG. De periodieke risicobeoordeling en de ten minste jaarlijks uitgevoerde ORSA dragen bij aan het tijdig signaleren van veranderingen in het risicoprofiel. Op grond van de uitkomsten van de scenarioanalyses die in het kader van de ORSA worden doorgerekend, stelt OG aanvullende managementacties vast, waarmee bij verandering van het risicoprofiel snel kan worden gereageerd.

Bij de risicobeoordeling onderscheidt OG binnen het risicobeheerraamwerk de volgende risicotypen:

- Marktrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Tegenpartijrisico;
- Operationeel risico.

Zowel het markt- als het verzekeringstechnisch risico zijn verder onderverdeeld.

Uitgaand van de berekening van de solvabiliteitsvereisten met gebruik van de standaardformule geeft het volgende overzicht inzicht in het kapitaalbeslag per risicocategorie.

Opbouw SCR	2019	2018
Marktrisico's		
Renterisico	20.522	17.139
Aandelenrisico	44.967	42.396
Vastgoedrisico	10.977	34.965
Spreadrisico	1.425	2.911
Valutarisico	13.808	16.144
Concentratierisico	0	0
Diversificatie-effect	-18.736	-22.696
Totaal	72.963	90.859
Tegenpartij kredietrisico	22.243	9.040
Verzekeringstechnische risico's (Leven risico's)		
Kortlevenrisico	4.643	6.136
Langlevenrisico	9.192	7.306
Invalideits- en morbiditeitsrisico	0	0
Vervalrisico	43.413	23.712
Kostenrisico	72.269	67.688
Herzieningrisico	0	0
Catastroferisico	1.018	1.330
Diversificatie-effect	-25.220	-19.999
Totaal	105.315	86.173
SCR ongediversificeerd	200.521	186.072
Diversificatie-effect	-49.742	-42.971
BSCR	150.779	143.101
Operationeel risico	10.918	9.727
SCR	161.697	152.828
Loss-absorbing capacity of deferred taxes (LAC DT)	0	-3.000
Loss-absorbing capacity of technical provisions (LAC TP)	-3.277	-1.273
SCR	158.420	148.555

Beschrijving standaardmodel

Voor de berekening van de SCR maakt OG gebruik van het standaardmodel. De toepasselijkheid van de standaardformule wordt minimaal eenmaal per jaar beoordeeld tijdens het ORSA-proces. De conclusie is dat de standaardformule passend is voor OG.

De balans op basis van marktwaardegrondslagen is een momentopname, d.w.z. een weergave van de financiële positie van de verzekeraar op een bepaald tijdstip. De financiële positie van een verzekeraar is echter onderhevig aan een reeks van risico's, zoals marktrisico's (beleggingsrisico's) en verzekeringstechnische risico's. Om ervoor te zorgen dat een verzekeraar aan zijn verplichtingen jegens zijn polishouders kan (blijven) voldoen, worden deze risico's geïdentificeerd en wordt inzichtelijk gemaakt wat de mogelijke invloed is van het manifesteren van deze risico's op de balansposten en uiteindelijk het eigen vermogen van de verzekeraar.

De solvabiliteitskapitaalvereiste moet gelijk zijn aan dat niveau van kapitaal dat verzekeraars in staat stelt mogelijke verliezen te compenseren en dat verzekeringnemers en begunstigten redelijke zekerheid biedt dat betalingen zullen plaatsvinden wanneer deze verschuldigd zijn (oftewel dat de verzekeringsverplichtingen zullen worden nagekomen).

De solvabiliteitskapitaalvereiste meet de effecten van risico's in vier te onderscheiden hoofdcategorieën: verzekeringstechnisch risico, marktrisico, tegenpartijkredietrisico en operationeel risico. Daarbinnen zijn subcategorieën gedefinieerd. Met de standaardformule wordt voor elk van de risico(sub)categorieën een kapitaaleis/effect berekend volgens een vast omschreven standaardscenario. De uitkomst hiervan wordt vervolgens geaggregeerd tot een solvabiliteitskapitaalvereiste, daarbij rekening houdend met diversificatie-effecten tussen risico(sub)categorieën. De aggregatie van deze risico's gebeurt aan de hand van correlatiematrices gebaseerd op de veronderstelling dat risico's – zoals weergegeven in de scenario's – zich niet noodzakelijkerwijs gelijktijdig zullen voordoen. De solvabiliteitskapitaalvereiste is daardoor minder dan de som van de kapitaaleisen voor de afzonderlijke deelrisico's. In de berekening van de solvabiliteitskapitaalvereiste wordt tevens rekening gehouden met het risico van immateriële activa en met het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen, voor zover deze onderbouwd kunnen worden.

De solvabiliteitskapitaalvereiste is dat niveau van kapitaal waarmee de verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdhorizon van één jaar met een hoge mate van zekerheid (99,5 %) over voldoende middelen beschikt om ook op termijn aan zijn verzekeringsverplichtingen te voldoen. In de volgende staat zijn de verschillende kapitaalbeslagen opgenomen die voortkomen uit de berekening van de SCR middels de standaardformule. Dit overzicht laat duidelijk zien dat de belangrijkste risico's van OG de marktrisico's en de verzekeringstechnische risico's betreffen.

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk zullen de belangrijkste risico's worden uitgewerkt.

C.1 VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO

Het verzekeringstechnische risico ontstaat als de ontwikkeling van sterfte, arbeidsongeschiktheid en invaliditeit afwijkt van de veronderstellingen, bij concentratie en samenhang (correlatie) van verzekerde risico's en bij acceptatie- en claimbehandeling van verzekeringen.

Beheersing van het verzekeringstechnische risico vindt plaats door een goede spreiding van de verzekeringsportefeuille, toepassing van degelijke acceptatienormen en keuringsgrenzen, periodieke beoordeling van de resultaten op sterfte, arbeidsongeschiktheid en invaliditeit, tijdige aanpassing van voorwaarden en tariefstelling en/of een herverzekeringsprogramma.

In vergelijking met 2018 is het kapitaalbeslag ten behoeve van de verzekeringstechnische risico's gestegen van € 86,2 miljoen naar € 105,3 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de toename van het kapitaalbeslag voor het afdekken van het vervalrisico.

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's van OG zijn:

- (a) Vervalrisico
- (b) Kostenrisico

(a) Vervalrisico

Het vervalrisico wordt bepaald door een drietal scenario's door te rekenen. Het vervalrisico is de maximale kapitaalvereiste volgens uit deze drie verschillende scenario's:

- Een relatieve stijging van de vervalkansen met 50%. De vervalkans bedraagt maximaal 100%. De stijging is van toepassing op alle polissen waarvoor de stijging leidt tot een verhoging van de verwachtingswaarde.
- Een relatieve daling van de vervalkansen met 50%. De vervalkans daalt maximaal 20 procentpunten. De daling is van toepassing op alle polissen waarvoor de daling leidt tot een verhoging van de verwachtingswaarde.
- Een massaal verval van 40% van de polissen op waarderingsmoment. Het verval is van toepassing op alle polissen waarvoor verval leidt tot een verhoging van de verwachtingswaarde.

De vervalopties die van toepassing zijn, zijn afkoop en premievrijmaking. De vervalkansen voor premievrijmaking zijn in vergelijking met de vervalkansen voor afkoop laag en het effect op de verwachtingswaarde is relatief beperkt. De vervalkansen voor premievrijmaking zijn niet meegenomen bij de bepaling van de verwachtingswaarde en de relatieve stijging respectievelijk daling van de vervalkansen. Voor massaal verval is de vervalkans voor premievrijmaking gelijk aan de vervalkans voor afkoop. Het kapitaalvereiste voor massaal verval wordt bepaald door per polis het maximum te bepalen van het kapitaalvereiste bij 40% afkoop en 40% premievrijmaking. Eind 2018 is het vervalrisico maximaal voor het scenario relatieve daling vervalkansen.

(b) Kostenrisico

De schok voor het kostenrisico is gebaseerd op een toename in:

- provisiekosten
- bedrijfskosten (o.a. personeel, IT en huisvestingskosten).

De OG heeft alleen provisieafspraken voor de bestaande portefeuille. Deze afspraken zijn vastgelegd en gezien het wettelijk provisieverbod is er geen mogelijkheid dat deze provisieafspraken hoger worden.

Voor wat betreft de bedrijfskosten, heeft OG al jarenlang een strikt kostenbeleid gevoerd. De komende jaren wordt geen kostenstijging verwacht.

Er kan ook sprake zijn van een kostenrisico doordat de kostenvoorziening door krimp van de portefeuille en/of te weinig nieuwe productie niet adequaat is. Hiervoor zijn maatregelen genomen:

- De kostenvoorziening is ultimo 2017 verzwaaard, onder andere doordat voor de eerste tien jaar rekening wordt gehouden met de volledige als doorlopende kosten in aanmerking genomen kosten, zonder een deel daarvan te alloceren aan toekomstige nieuwe productie. Deze voorziening is in 2018 en 2019 gehandhaafd.

- Keuzes in productie, nieuwe producten en kosten op basis van (verwachte) renteniveau.

Wij achten het niet noodzakelijk om daarnaast extra kapitaal aan te houden voor dit risico.

Wij achten (de schok in) de standaardformule voldoende passend bij de hoogte en ontwikkeling van de kosten van OG.

OG heeft gedurende de afgelopen jaren diverse efficiencyverbeteringen doorgevoerd, waarbij niet alleen processen zijn verbeterd maar ook de operationele organisatie is geoptimaliseerd. Hiermee is een structurele verlaging van de operationele kostenbasis gerealiseerd. Daarbij is terdege rekening gehouden met het behoud van een adequaat serviceniveau voor onze deelnemers en assurantieadviseurs en met de noodzaak te blijven voldoen aan wet- en regelgeving.

C.2 MARKTRISICO

Het marktrisico ontstaat als bij veranderingen in de financiële markten de waardeveranderingen van de beleggingen (vastrentende waarden, aandelen en vastgoed) niet gelijklopen met die van de verplichtingen. Hierdoor hebben veranderingen op de financiële markten impact op het resultaat en de vermogenspositie van de onderneming.

Binnen het beleggingsbeleid zijn grenzen vastgesteld voor de diverse beleggingscategorieën.

De beleggingsportefeuille is opgesplitst in een matchingportefeuille en een returnportefeuille.

De matchingportefeuille is het deel van het vermogen waarvan de vermogenstitels een beperkt risico kennen en waarvan de toekomstige kasstromen (coupon, rente en aflossing) afgestemd worden op de toekomstige verplichtingen. Met de returnportefeuille worden risicovollere beleggingen toegevoegd om een additioneel rendement ten opzichte van de matchingportefeuille te genereren. Deze structuur maakt het mogelijk om het risicoprofiel eenvoudig te monitoren en te sturen middels het verplaatsen van vermogen tussen deze portefeuilles.

OG hanteert bij het bepalen van de beleggingsmix een defensief beleggingsbeleid. Beleggingen waar verplichtingen tegenover staan, vinden grotendeels plaats in vastrentende waarden.

Het gemiddelde directe rendement van de beleggingsportefeuille bedroeg 2,41% (2018 2,72%). De voorziening verzekeringsverplichtingen is berekend met een gemiddelde gegarandeerde rentevoet van 3,10% (2018 3,14%).

Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide producten zoals opties, derivaten, swaps, swaptions en andere complexe instrumenten ter beperking van het marktrisico.

In vergelijking met 2018 is het kapitaalbeslag ten behoeve van de marktrisico's gedaald van € 90,9 miljoen naar € 73,0 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de afname van het kapitaalbeslag met betrekking tot het vastgoedrisico.

De belangrijkste marktrisico's die OG loopt zijn:

- Renterisico
- Aandelenrisico
- Vastgoedrisico
- Valutarisico

Renterisico

Voor het renterisico zijn de schokken in de standaardformule gebaseerd op vier datasets, namelijk zowel Europese staats- als GBP zero-coupon rentetermijnstructuren aangevuld met EURO en GBP Libor/swaprates. Deze combinatie van data betreft een zo volledig mogelijke weergave van een liquide Europese markt voor interestgevoelige instrumenten.

De OG berekent de verplichtingen op basis van de door EIOPA gepubliceerde rentecurve. De beleggingen bestaan voornamelijk uit Europese staatsobligaties. EIOPA heeft Europese staatsobligaties gebruikt om het renterisico te bepalen.

De schokken uit de standaardformule voor renterisico zouden daarom in principe passend op het renterisico van OG moeten zijn.

Er zijn echter aanvullingen mogelijk op de onder Pilaar 1 voorgeschreven neerwaartse schok, door de UFR en door de verschillende effecten van renteveranderingen op activa en passiva.

Aandelenrisico

De aandelenportefeuille van OG bestaat uit zogenoemde type 1-aandelen (notering in landen met een gereguleerde markt, die lid zijn van EER of OECD). OG voert voornamelijk een 'buy-and-hold'-beleid. Er wordt voornamelijk belegd in aandelen met stabiele kasstromen en een goed dividendrendement. Daarnaast is vereist dat de aandelen goed verhandelbaar moeten zijn. De schokken, die worden toegepast in de standaardformule, zijn gebaseerd op de MSCI World Developed Price Equity Index over de periode van 1979 tot eind 2009.

Aanvullend wordt gesteld dat de portefeuille goed gediversifieerd moet zijn. De portefeuille van OG is goed gespreid over regio's en sectoren; daarnaast zijn de aandelen defensief van karakter.

Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de aandelenschok in de standaardformule niet passend is. Wel leidt toepassing van de overgangsmaatregel aandelen tot een aanvulling.

Vastgoedrisico

De standaardschok is gebaseerd op data uit de UK waarbij wordt verondersteld dat deze passend zijn voor de gemiddelde Europese markt. De portefeuille van OG bevatte eind 2019 nog één winkelpand die begin 2020 zal passeren. In 2019 heeft OG een aandeel genomen in vastgoedfondsen bij ASR en CBRE (Nederlandse woningfondsen).

Valutarisico

De aandelenportefeuille is gespreid over meerdere sectoren en landen. Deze portefeuille bevat hierdoor een direct valutarisico, gespreid over verschillende valuta. Van deze portefeuille is circa 43 procent belegd in andere valuta dan de euro. Ten opzichte van het totaal belegd vermogen is dit valutarisico relatief beperkt.

Indien wordt belegd in een buitenlands aandeel waarvan de valuta daalt, zal dit bedrijf een concurrentievoordeel hebben door de goedkopere valuta. Hierdoor is een natuurlijke hedge aanwezig.

C.2.1 HET "PRUDENT PERSON"-BEGINSEL

De beleggingsportefeuille bestaat uit beursgenoteerde aandelen, obligaties, hypotheek- en vastgoedfondsen en onroerend goed. De strategie is erop gericht om de portefeuille langdurig aan te houden, waarbij periodiek wordt geanalyseerd in hoeverre de portefeuille nog voldoet aan de gestelde doelen. Hierdoor is OG in staat de risico's van de beleggingsportefeuille goed te onderkennen, meten, bewaken, beheren en beheersen. Er worden kwartaalrapportages gemaakt, waarbij ook de beoordeling van de algehele solvabiliteitseisen wordt uitgevoerd. Gezien de specifieke risico's van derivaten wordt hier bewust niet in belegd.

C.2.2 KREDIETBEOORDELINGEN

Zowel voor de beleggingen als voor tegenpartijen (herverzekeraars en banken) wordt gekeken naar de kredietbeoordelingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van Moody's en Standards & Poor en in sommige gevallen van Fitch.

Een eigen oordeel over de kredietbeoordeling is vooral bij complexe producten, zoals gestructureerde beleggingen, van belang. De beleggingsportefeuille van OG bestaat uit aandelen in beursgenoteerde large caps, overheids- of door de overheid gegarandeerde obligaties, bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit, hypotheekleningen, hypotheekfondsen en onderhandse leningen en een vastgoedportefeuille die voornamelijk bestaat uit courant verhuurbare woningen (zonder externe kredietbeoordeling). Ook voor het tegenpartijrisico bij banken of herverzekeraars is een kredietbeoordeling van belang. OG heeft bankrelaties met de drie grootste Nederlandse banken. Met de herverzekeraars heeft OG al decennialange, stabiele relaties.

C.3 KREDIETRISICO

Het kredietrisico komt tot uiting in de vorm van oninbaarheid van vorderingen of een verlaging van de kredietstatus van debiteuren of tegenpartijen uit hoofde van beleggingen en kredietverstrekking.

Portefeuille vastrentende waarden

OG voert een defensief vastrentend beleggingsbeleid, dat mede gericht is op het behoud van de hoofdsom. Belegging en herbelegging vindt voornamelijk plaats in (staats)obligaties die een hoge kredietstatus hebben, waarbij ook de aard van het onderliggend risico en de transparantie van het product worden beoordeeld. Onderdeel van het beleid is het periodiek monitoren van de landenrisico's.

De portefeuille vastrentende waarden is gemiddeld van een hoge kredietwaardigheid. De portefeuille is voor 94% belegd in debiteuren met een kredietstatus AA (Moody's) en hoger. Onderstaande tabel geeft de verdeling aan met betrekking tot de kredietstatus.

Kredietkwaliteitsklasse Categorie	2019		2018	
	Marktwaaarde	Percentage	Marktwaaarde	Percentage
AAA	869.846	43%	854.693	42%
AA 1	55.378	3%	51.646	3%
AA 2	553.542	27%	566.973	29%
AA 3	425.737	21%	371.133	19%
A 1	0	0%	0	0%
A 2	13.599	1%	12.593	1%
A 3	14.399	1%	13.418	1%
BAA 1	76.239	4%	71.002	4%
BAA 2	27.415	1%	24.575	1%
Totaal	2.036.155	100%	1.966.033	100%

Er zijn geen vastrentende waarden in de portefeuille met een lagere rating dan Baa2 of zonder rating.

Portefeuille directe hypothecaire leningen

De door OG aangehouden portefeuille directe hypothecaire leningen is beperkt van omvang. Nieuwe hypothecaire leningen worden niet meer rechtstreeks verstrekt. Hypothecaire leningen in portefeuille werden alleen verstrekt op onderpand met conservatieve acceptatie- en financieringsnormen. Hierbij werd voor het merendeel aangesloten bij de voorwaarden van de Nationale Hypotheek Garantie. Daarmee zijn de aan deze portefeuille verbonden risico's beperkt.

Portefeuille hypotheek- en vastgoedfondsen

De beleggingsfondsen waarin wordt geparticipeerd betreft de fondsen van het AeAM Dutch Mortgage Fund 1 en 2. In 2019 is hier het ASR Hypotheekfonds aan toegevoegd. Dit zijn indirecte beleggingen in hypotheeken.

De fondsen hebben de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter, met dien verstande dat de mate waarin Participanten in- en uit kunnen treden, afhankelijk is van de hypotheekproductie bij Aegon, respectievelijk de beschikbare liquide middelen. Uitgifte en inkoop van Participaties van de Fondsen vinden in beginsel plaats op maandelijkse basis.

In 2019 is OG ook gaan beleggen in de vastgoedfondsen CBRE Dutch Residential Fund en ASR Dutch Core Residential Fund.

Herverzekeraars

Conform het herverzekeringsbeleid is een (relatief klein) deel van de aangegane verzekeringsverplichtingen herverzekerd. Het gaat hierbij om:

- het afdekken van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico boven een voor OG aanvaardbare grens. Ten behoeve van het nieuwe pensioenproduct is een herverzekeringsarrangement afgesloten ter dekking van 85% van het overlijdensrisico in het nabestaandenpensioen.
- Het afdekken van verzekeringen waarbij het medisch risico hoger is dan voor OG aanvaardbaar is.

Verzekeringen waarbij het medisch risico hoger is dan voor OG aanvaardbaar is, worden herverzekerd bij een hierin gespecialiseerde herverzekeraar. Op basis van de omvang van de eigen verzekeringsportefeuille en het relatief beperkte deel van de portefeuille dat in herverzekering is gegeven, is het risico van het niet kunnen voldoen aan de verplichtingen ten gevolge van insolventie van de herverzekeraars relatief gering.

C.4 LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico omvat het risico van het niet kunnen verkrijgen van de benodigde financiële middelen om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Het kasstroomrisico treedt op bij fluctuaties in de omvang van de toekomstige kasstromen dan wel wanneer een structurele negatieve kasstroom ontstaat.

De liquiditeitspositie van OG is, onder normale omstandigheden, in belangrijke mate voorspelbaar. De inkomsten uit premies en beleggingsopbrengsten zijn in beginsel toereikend om de uitgaven aan uitkeringen en beheers- en personeelskosten te dekken. Daarnaast wordt een deel van de beleggingen liquide aangehouden.

Liquide beleggingen dienen mede als buffer om omvangrijke fluctuaties in kasstromen, die normaliter niet optreden, in extreme omstandigheden op te vangen. Ingaande kasstromen zijn aan de hand van de verzekeringsportefeuille en beleggingsportefeuille grotendeels goed voorspelbaar. Uitgaande kasstromen zijn eveneens grotendeels voorspelbaar. Als kasstromen negatief dreigen te worden, wordt dit door middel van maandelijks vervaardigde kasstroomprojecties tijdig gesignaleerd en kunnen eventuele maatregelen op tijd worden genomen.

De te verwachte winsten in toekomstige premies

In de in de technische voorzieningen opgenomen inkomende kasstromen wordt bij de berekening van de verwachtingswaarde rekening gehouden met de verwachte winsten in toekomstige premies. Het bedrag wat hiervoor is opgenomen bedraagt € 80 miljoen.

C.5 OPERATIONEEL RISICO

Het operationele risico kan zich met name manifesteren op het gebied van uitbesteding en ICT en bij de inrichting van de administratieve organisatie.

Dit risico wordt verder uitgewerkt onder de beschrijving van het ICT-risico en het administratief-organisatorisch risico.

C.5.1 UITBESTEDINGSRISICO

Uitbesteding van werkzaamheden brengt risico's met zich mee op het gebied van de waarborging van de kwaliteit van de dienstverlening.

OG hanteert een beleid waarin de eisen met betrekking tot uitbesteding zijn vastgelegd. De samenwerking wordt in dienstverleningscontracten vastgelegd. In een zogenoemd Service Level Agreement (SLA) wordt de kwaliteit van de dienstverlening overeengekomen. Periodiek vindt toetsing plaats op de naleving van de in de SLA's gemaakte afspraken.

Het uitbestedingsrisico wordt door OG als laag ingeschat. Van de kernactiviteiten wordt slechts een gering deel uitbesteed. Onder meer wordt gebruik gemaakt van de diensten van Caseis voor de bewaring van een groot deel van de beleggingsportefeuille en van RAET voor de salarisverwerkingscomponent van de administratie van de lijfrente-uitkeringen. In 2019 is de infrastructuur en kantoorautomatisering uitbesteed. OG heeft daarbij de DNB uitbestedingsrichtlijnen in acht genomen.

C.5.2 ICT-RISICO

OG is voor een belangrijk deel van haar werkzaamheden afhankelijk van een goed werkende ICT-omgeving. Het risico kan zich voordoen op het gebied van fysieke en logische beveiliging, change management, continuïteit en toenemende complexiteit.

Beheersing van het risico vindt onder meer plaats door een periodieke toetsing van de interne beheersingsmaatregelen en een jaarlijkse herijking van de investeringsbegroting. Het beleid ten aanzien van de ICT-architectuur is daarbij gericht op de reductie van complexiteit en het waarborgen van continuïteit. De Interne Auditfunctie doet periodiek onderzoek naar de beheersingsmaatregelen in de ICT-omgeving.

Extra aandacht wordt besteed aan de opkomende risico's op het gebied van cybercrime, schendingen van privacy en databeveiliging. OG heeft met de vaststelling van een beveiligingsbeleid beheersmaatregelen ten aanzien van deze risico's geformuleerd. Een multidisciplinair samengesteld Operationeel Risico Commissie houdt toezicht op de bewaking van deze risico's.

Teneinde de continuïteit van de operationele processen blijvend te waarborgen, wordt als onderdeel van het beveiligingsbeleid het business continuïteitsplan jaarlijks getest en geëvalueerd. Per mei heeft OG geen fysieke uitwijklocatie meer, maar neemt OG een dienst af, die dit faciliteert. Als de systemen in AWS Dublin niet meer bereikbaar zijn wordt er automatisch omgeschakeld naar AWS Frankfurt. Dit moet ervoor zorgen dat de operationele werkzaamheden binnen een acceptabele periode kunnen worden voortgezet.

De securitymonitoring van de IT-infrastructuur en -netwerken is uitbesteed. In 2019 zijn we voor de kantoorautomatisering van een licentiestructuur naar een abonnement-structuur gegaan.

C.5.3 ADMINISTRATIEF-ORGANISATORISCH RISICO

OG voert een uitgebreide administratie waarin de verplichtingen zijn vastgelegd die wij met onze verzekeringnemers zijn aangegaan. Het administratief-organisatorisch risico kan zich voordoen bij niet goed werkende administratieve procedures, ontoereikende archivering, onvoldoende kennisniveau en bewust of onbewust onjuist handelen bij de administratieve verwerking.

OG heeft een systeem van administratieve procedures en bevoegdheden, gericht op een controleerbare administratieve verwerking. Ondersteunend hierbij zijn logische en fysieke toegangsbeveiligingsmaatregelen. Om de continue monitoring van de gebruikte administratieve procedures aantoonbaar te waarborgen, is uitgaande van het 'three lines of defense'-model een verbeterde vastlegging van de interne controle geïntroduceerd. Dit systeem legt de in het bedrijf gehanteerde controlemechanismen formeel vast en voorziet in het periodiek toetsen van de vastgestelde interne controlemaatregelen.

Het Human Resources Managementbeleid is gericht op een zo adequaat mogelijke invulling van het personeelsbestand en het zoveel mogelijk waarborgen van de klantgerichtheid, integriteit, kwaliteit en ontwikkeling van bestaande en nieuwe medewerkers.

C.6 OVERIG MATERIEEL RISICO

C.6.1 JURIDISCH RISICO

Het juridisch risico is het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving en het mogelijk bedreigd worden van de rechtsposities van OG, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.

Beheersing van het risico vindt plaats door zorgvuldige juridische beoordeling van overeenkomsten, voorwaarden en contracten. Inschatting van mogelijk toekomstige juridische claims vormt een onderdeel van deze beoordeling.

Het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving is een onlosmakelijk onderdeel van de bewaking van de juiste werking van de administratieve processen.

C.6.2 COMPLIANCERISICO (INCLUSIEF INTEGRITEIT)

Het compliancerisico (inclusief integriteit) is het risico dat gedragsregels, maatschappelijke normen en wet- en regelgeving onvoldoende worden nageleefd.

Onder compliance wordt verstaan de naleving van externe en interne wet- en regelgeving, het werken volgens de normen en regels die OG zelf heeft opgesteld en volgens de relevante maatschappelijke waarden en normen. De Compliancefunctie richt zich op de beheersing van compliance- en integriteitsrisico's. De Compliancefunctie verzorgt het beheer en onderhoud van het besturingsmodel van OG en houdt een register bij van gesignaleerde incidenten. Hierbij worden eventuele operationele verliezen vastgelegd.

De Compliance functie vervult de taak van Coördinator Fraudebeheersing en is daarmee op grond van het Fraudeprotocol van de verzekeringsbranche aanspreekpunt voor soortgelijke functionarissen bij andere verzekeraars.

De Compliancefunctie rapporteert over zijn bevindingen per kwartaal aan de directie en ten minste tweemaal per jaar aan de RvC. De Compliance Officer rapporteert over zijn bevindingen tevens aan het verantwoordelijke lijnmanagement. Verder wordt de Risicomanager geïnformeerd. De Compliancefunctie heeft een onafhankelijke toegang tot de ACRC en de RvC. Dit is vastgelegd in het Compliancebeleid.

C.7 GEVOELIGHEDEN MET BETREKKING TOT HET SOLVENCY II-PERCENTAGE

De Solvency II-ratio over 2019 is 201%. In de vorige hoofdstukken is al eerder beschreven wat de belangrijkste risico's zijn voor OG. Deze risico's, de zogenaamde gevoeligheden, zijn van invloed op de uiteindelijke ontwikkeling van de Solvency II-ratio. In de onderstaande tabel is voor de belangrijkste risico's middels een gefingeerde schok het effect op de hoogte van het Solvency II-ratio bepaald. Met andere woorden, als bijvoorbeeld de aandelenmarkt (op de aandelenbeurs) met 20% daalt, dan heeft deze daling een:

- negatief effect van 7,3% op het beschikbaar eigen vermogen als gevolg van de afname van de balanswaarde van de aandelenportefeuille;
- negatief effect van 3,3% op de hoogte van de benodigde Solvabiliteitsvereiste (als het aandelenkapitaal afneemt dan neemt ook het kapitaalvereiste af);
- negatief effect van 8,4% op de Solvency II-ratio.

		Delta			Absoluut		
		EOF	SCR	SII	EOF	SCR	SII
Standaard					319.048	158.421	201%
Delta %	Aandelen - 20%	-7,3%	-3,3%	-8,4%	295.696	153.239	193%
Delta %	Renteschok + 0,50%	5,6%	-8,1%	30,1%	337.020	145.605	231%
Delta %	Renteschok - 0,50%	-8,8%	7,1%	-29,9%	290.860	169.606	171%
Delta %	UFR 3,45%	-4,8%	8,1%	-24,1%	303.795	171.321	177%
Delta %	Creditspread	-1,1%	0,2%	-2,6%	315.690	158.783	199%

Hierbij is:

- Het aandelenrisico uitgedrukt in de impact op de solvabiliteitsratio van een daling van de aandelenkoersen met 20%;
- Het renterisico uitgedrukt in de impact op de solvabiliteitsratio van zowel een parallelle opwaartse als een neerwaartse schok van de rente met 50 basispunten;
- Spreadrisico is uitgedrukt in de impact op de solvabiliteitsratio van het uitlopen van spreads met 50 basispunten op de onderhandse leningen en bedrijfsobligaties;
- UFR uitgedrukt in de impact van een lagere Ultimate Forward Rate (3,45% in plaats van 3,90%) impact op de Solvabiliteitsratio;
- De weergegeven solvabiliteitspercentages zijn na verwerking van de effecten op de waarde van toekomstige discretionaire winstdeling.

D. WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN

Dit hoofdstuk bevat informatie over de waardering van de balansposten. Voor elke materiële activaklasse afzonderlijk worden de waarde van de activa genoemd en de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden zijn gehanteerd, beschreven. Ook wordt voor elke materiële activaklasse afzonderlijk een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting gegeven bij alle materiële verschillen tussen de grondslagen, methoden en belangrijkste aannamen die de onderneming voor de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden heeft gehanteerd en die welke zij voor de waardering ervan in de jaarrekening heeft gehanteerd.

De financiële positie van de OG op Solvency II-grondslagen is als volgt samengevat waarbij tevens de relatie met de jaarrekening op T9BW2 grondslagen ook inzichtelijk is gemaakt:

In Euro's x € 1.000	BW2	Herrubricering	Herwaardering	Solvency II
Activa				
Overlopende acquisitiekosten	803		-803	0
Latente belastingvordering	53.387	-44.527	-1.309	7.551
Terreinen, gebouwen en vastgoedfondsen	500	43.410		43.910
Deelnemingen	21.144			21.144
Beleggingsportefeuille				
- Aandelen	699.932	-572.609		127.323
- Obligaties	1.451.022	50.686	534.447	2.036.155
- Hypotheekfondsen	173	529.199		529.372
- Hypothecaire en andere leningen	66.494	-19.348	14.221	61.367
- Overige beleggingen	330			330
Vorderingen	6.800	4.453		11.253
Liquide middelen	7.774			7.774
Overige activa	31.998	-31.338		660
Totaal Activa	2.340.357	-40.074	546.556	2.846.839
Passiva				
Technische voorziening leven excl. Zorg en excl. unit-linked verz.	1.951.224		-1.951.224	0
- Beste schatting			2.426.179	2.426.179
- Risicomarge			73.934	73.934
- Herverzekeringsdeel technische voorzieningen			-8.125	-8.125
Overige voorzieningen	987		876	1.863
Voorzieningen voor uitgestelde	44.527	-44.527	0	0
Overige verplichtingen	29.294	4.453	193	33.940
Totaal Passiva	2.026.032	-40.074	541.833	2.527.791
Activa boven passiva	314.325	0	4.723	319.048

Going concern

Zoals vastgelegd in artikel 7 van de Gedelegeerde Verordening waardeert OG haar activa en passiva op basis van de aanname dat OG haar bedrijf blijvend zal uitoefenen (“going concern”-principe).

Marktwaardewaardering

De uitgangspunten voor de waardering van activa en passiva is vastgelegd in artikel 75 van de Solvency II-richtlijn en deze zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 2 van de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 (artikel 7 tot en met 16).

Gebruik van schattingen

Gelijk aan de waardering van balansposten voor de jaarrekening maakt OG ook bij de waardering ten behoeve van de Solvency II-balans gebruik van schattingen. De belangrijkste schattingen en veronderstellingen hebben betrekking op:

- de technische voorziening verzekeringsverplichtingen;
- de toereikendheidstoets en daarmee samenhangend de overige technische voorzieningen;
- de RJ 271-voorziening pensioenen en overige personeelsbeloningen;
- schattingen bij opname niet-technische voorzieningen;
- voorziening dubieuze debiteuren;
- actieve latentie.

D.1 ACTIVA

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste Solvency II-grondslagen weergegeven. Daarbij wordt tevens aangegeven of de Solvency II-waardering afwijkt van de waardering volgens de BW2-grondslagen.

Overlopende acquisitiekosten

In tegenstelling tot de T9BW2-regelgeving kent Solvency II geen overlopende acquisitiekosten. Deze worden dan ook niet opgenomen in de Solvency II-balans.

Latente belastingen

De voorziening latente belastingen is gevormd op basis van de nominale waarde van de tijdelijke verschillen tussen de commerciële en de fiscale waardering van activa en passiva. Belastinglatenties worden berekend vanuit de fiscale consequenties van de afwikkeling van de in de balans opgenomen activa en passiva. Vanwege het langlopende karakter van deze belastinglatenties is rekening gehouden met het toekomstige nominale belastingpercentage van 21,7%.

In overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening is de latente belastingpositie in de Solvency II-balans netto verwerkt. In deze balans is per eind 2019 bij OG sprake van een latente belastingschuld.

Terreinen en gebouwen

Onroerende zaken, waaronder kantoorgebouwen in eigen gebruik, zijn zowel in de jaarrekening als in de Solvency II-balans gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde betreft:

- De directe opbrengstwaarde voor het onroerend zaak die eind 2019 is verkocht en in 2020 worden overgedragen, zijnde de overeengekomen verkoopprijs; of
- De taxatiewaarde voor de onroerende zaken die per balansdatum nog niet zijn verkocht. Deze waarde is gebaseerd op jaarlijkse onafhankelijke waardebepaling uitgevoerd door externe deskundigen met voldoende vakbekwaamheid en ervaring met de specifieke locaties en marktsegmenten. Hierbij wordt voortschrijdend ieder jaar ten minste een derde deel van de waarde van de portefeuille getaxeerd. De vastgestelde taxatiewaarde wordt in het jaar van de taxatie in de plaats gesteld van de op dat moment aanwezige boekwaarde. De waarde van het resterende deel van de portefeuille wordt jaarlijks door externe deskundigen geactualiseerd, waarbij beoordeling op karakter, locatie en conditie plaatsvindt. Deze beoordeling kan leiden tot positieve dan wel negatieve bijstelling van de boekwaarde.

Deelnemingen

In de Solvency II-balans is de minderheidsdeelneming gewaardeerd tegen de marktwaarde. Deelneming is in de jaarrekening gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

Aandelen

De aandelen zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde aan het einde van het boekjaar, zowel in de jaarrekening als in de Solvency II-balans. In de jaarrekening zijn de participaties in het AeAM Dutch Mortgage Fund 1 en 2 en ASR Hypotheekfonds en de vastgoedfondsen CBRE Dutch Residential Fund en ASR Dutch Core Residential Fund verantwoord onder de balanspost 'Aandelen'. In de Solvency II-balans zijn de hypotheekfondsen gerubriceerd onder beleggingsfondsen en de hypotheekfondsen onder vastgoed.

Obligaties

Obligaties zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. Deze is bepaald aan de hand van de beurskoersen per balansdatum. In de jaarrekening zijn obligaties gewaardeerd tegen amortisatiewaarde.

Beleggingsfondsen

Aandelen en participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Bij de waardering kan voor het grootste deel gebruik worden gemaakt van marktnoteringen, met uitzondering van de beleggingsfondsen die zijn gewaardeerd op basis van waarderingsmodellen en -technieken. Voor de vastgoedfondsen wordt de Net Asset Value afgeleid van de marktwaarde die is bepaald door externe taxateurs. Voor de hypotheekfondsen wordt de Net Asset Value bepaald op basis van de Discounted Cash Flow methodiek rekening houdende met de huidige verdisconteringsrente.

Aandelen en participaties in beleggingsfondsen worden gezien als beleggingen op lange termijn. Waardevermeerderingen zijn verwerkt in de herwaarderingsreserve, rekening houdend met de voorziening voor latente belasting. Waardeverschillen bij verkoop en waarde bewegingen beneden de oorspronkelijke aankoopprijs zijn verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Hypothecaire en andere leningen

De hypothecaire leningen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Deze is bepaald met behulp van de actuele en marktconforme hypotheekrente, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de looptijd- en kredietwaardigheidskenmerken van de hypotheekportefeuille.

De onderhandse leningen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Deze is bepaald met behulp van de Euro-swapcurve met een opslag voor kredietrisico en liquiditeitsrisico.

Overige beleggingen

De overige beleggingen (voornamelijk polis beleningen) zijn gewaardeerd op marktwaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Omdat de vorderingen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II-balans.

In de Solvency II-balans worden de vorderingen uit herverzekering gewaardeerd op marktwaarde.

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde. Omdat de liquide middelen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II-balans.

Overige activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Omdat deze vorderingen een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing op de Solvency II-balans.

D.2 TECHNISCHE VOORZIENINGEN

Technische voorzieningen

De Solvency II-technische voorziening wordt vastgesteld conform de richtlijnen van EIOPA en DNB. Bij de vaststelling van de technische voorziening is uitgegaan van de onderstaande regelgeving.

- Artikelen 75 tot en met 86 uit de Richtlijn 2009/138/EG;
- Artikelen 17 tot en met 51, 56 tot en met 58 en 265 uit de Gedelegeerde Verordening (Delegated Regulation) van 10 oktober 2014;
- Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen (EIOPA-BoS-14/166 NL);
- Richtsnoer 22 voor de informatieverstrekking over de vaststelling van de technische voorziening (EIOPA-BoS-15/109).

Technische voorziening volgens de Solvency II-richtlijnen

Conform artikel 77 van de Richtlijn is de waarde van de technische voorziening gelijk aan de som van:

- de verwachtingswaarde (best estimate = beste schatting): de verwachte contante waarde van de toekomstige kasstromen (uitkeringen, kosten voor de verzekeringen minus bruto premies) op basis van best estimate veronderstellingen. Contant maken geschiedt met de Solvency II curve met VA per balansdatum;
- de risicomarge.

Technische voorzieningen leven excl.	2019	2018
Zorg en excl. Unit-linked verz.		
Beste schatting	2.426.179	2.161.501
Risicomarge	73.934	67.995
Totaal	2.500.113	2.229.496
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	-8.125	-8.348
Totaal na aftrek van herverzekerings	2.491.988	2.221.148

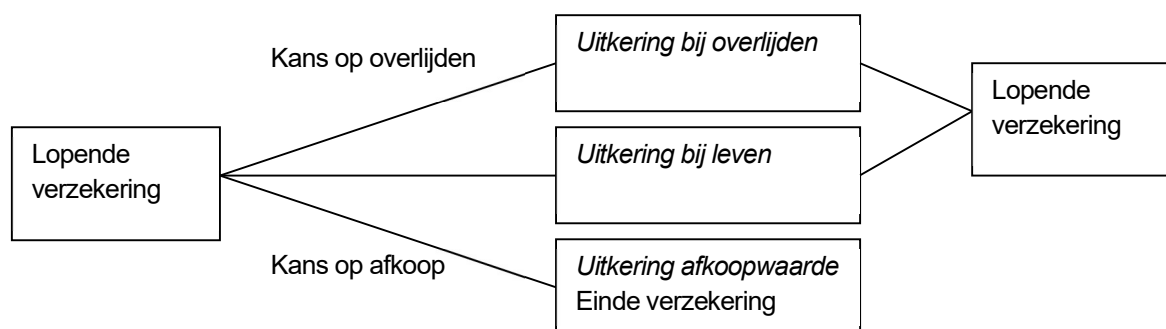
In dit hoofdstuk wordt de berekening van de verwachtingswaarde en de risicomarge beschreven. Daarbij wordt ook ingegaan op niet-gemodelleerde onderdelen.

Methode voor bepaling verwachtingswaarde

Voor het bepalen van de verwachtingswaarde van de verschillende producten worden de geprojecteerde kasstromen (op basis van best estimate-grondslagen) op basis van de eerdergenoemde rentetermijnstructuur contant gemaakt. In overeenstemming met artikel 28 van de Gedelegeerde Verordening worden de onderstaande kasstromen meegenomen in de berekening van de verwachtingswaarde:

- Lasten voor de verzekeraar vanwege de verzekerde kapitalen en rentes (uitkeringen bij leven of overlijden van verzekerde);
- Lasten voor de verzekeraar vanwege de lopende verzekering (doorlopende kosten/provisie);
- Baten aan de verzekeraar vanwege de lopende verzekering (bruto premie);
- Baten en lasten voor de verzekeraar bij afkoop van de verzekering.

De verwachtingswaarde van de verschillende kasstromen kan bepaald worden op basis van een kansboom op elk tijdstip:

Mede in overeenstemming met artikel 34 lid 1 van de Gedelegeerde Verordening wordt de verwachtingswaarde van de verplichtingen berekend op transparante wijze. Bij de bepaling van de verwachtingswaarde van de verplichtingen wordt gebruikgemaakt van een daartoe door OG in het softwarepakket Prophet ontwikkeld kasstroommodel.

Conform artikel 30 van de Gedelegeerde Verordening wordt er bij de bepaling van de verwachtingswaarde rekening gehouden met alle onzekerheden in de kasstromen.

Methode voor bepaling passende risicomarge

Als onderdeel van de technische voorziening berekent OG een risicomarge gebaseerd op het concept van een 'referentieonderneming' conform artikel 38 van de Gedelegeerde Verordening. Hierbij wordt bij de vaststelling van de risicomarge enkel uitgegaan van het (niet-hedgebare) levensverzekerings-technisch risico en het operationele risico.

Conform artikel 37 lid 1 van de Gedelegeerde Verordening en richtsnoer 2 uit de Richtsnoeren inzake de tenuitvoerlegging van de langetermijngarantiemaatregelen (EIOPA-BoS-15/111 NL) worden voor de berekening van de risicomarge de toekomstige vereiste risicokapitalen verdisconteerd met de Solvency II-curve zonder VA en vermenigvuldigd met het Cost-of-Capitalpercentage. Conform artikel 39 van de Gedelegeerde Verordening wordt een Cost-of-Capitalpercentage van 6% gehanteerd.

Contractgrenzen

Conform artikel 18 van de Gedelegeerde Verordening wordt bij de berekening van de verwachtingswaarde rekening gehouden met de contractgrenzen van de verzekerings- of herverzekeringsovereenkomst. Bij de berekening van de verwachtingswaarde worden alle met de overeenkomst verband houdende verplichtingen meegenomen. In dit kader is ook rekening gehouden met de Richtsnoeren inzake contractgrenzen (EIOPA-BoS-14/165 NL).

De verzekeringsverplichtingen zijn vastgelegd in de polis en polisvoorwaarden. De data die relevant zijn voor de berekening van de verwachtingswaarde zijn opgenomen in de polis administraties. Het betreft gegevens met betrekking tot verzekerden, premies en uitkeringen.

Homogene risicogroepen

Conform artikel 35 van de Gedelegeerde Verordening worden de kasstroomprojecties die bij de berekening van de verwachtingswaarde worden gebruikt voor elke polis afzonderlijk vastgesteld en worden derhalve geen homogene risicogroepen geïdentificeerd.

Verschil Solvency II-balans en statutaire jaarrekening

Met betrekking tot de waardering van de technische voorziening zijn in de statutaire jaarrekening andere waarderingsgrondslagen toegepast dan in de Solvency II-rapportage. De twee belangrijkste oorzaken voor het verschil zijn:

- In de statutaire jaarrekening wordt de meerwaarde beleggingen afgetrokken bij de vaststelling van de technische voorzieningen. Bij de Solvency II-rapportage gebeurt dit niet, omdat de beleggingen al op marktwaarde worden gewaardeerd. Hierdoor is de technische voorziening in de statutaire jaarrekening lager.
- OG past de Volatility Adjustment (VA) toe bij het vaststellen van de marktwaarde van de technische voorziening. In de statutaire jaarrekening wordt voor de vaststelling van de technische voorzieningen een andere rentecurve gehanteerd (Solvency II-curve zonder VA) dan voor de Solvency II-rapportage (Solvency II-curve met VA).

Waardes technische voorzieningen 2019 versus 2018

De technische voorziening voor de verzekeringsverplichtingen en de verzekeringstechnische risico's zijn vastgesteld op basis van het Solvency II-toezichtregime voor verzekeraars. Er wordt gerapporteerd op basis van de Solvency II-curve met VA (volatility adjustment). De technische voorziening bedraagt per eind 2019 € 2,50 miljard. De technische voorziening op basis van de Solvency II-curve zonder VA bedraagt € 2,52 miljard.

Impact Volatility Adjustment

OG past de VA toe bij het vaststellen van de marktwaarde van de technische voorziening onder Solvency II en de berekening van de SCR en de MCR.

De twee volgende tabellen geven de impact weer van de toepassing van de VA op de financiële positie per 31 december 2019 (alle bedragen x duizend €).

Solvency II curve met VA	2019	2018
Verwachtingswaarde	2.426.179	2.161.501
Risicomarge	73.934	67.995
Totaal Technische voorziening met VA	2.500.113	2.229.496

Solvency II curve zonder VA	2019	2018
Verwachtingswaarde	2.449.111	2.232.238
Risicomarge	73.934	67.995
Totaal Technische voorziening zonder VA	2.523.045	2.300.233

En het effect op het beschikbaar eigen vermogen en de Solvency II kapitaalvereiste is:

	Met VA	Zonder VA	Vershil
Beschikbaar eigen vermogen	319.048	298.596	20.452
Solvency II kapitaalvereiste	158.420	160.815	-2.395
Solvency II ratio	201%	186%	16%

D.3 OVERIGE PASSIVA

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan uit een voorziening voor pensioenen en een jubileumvoorziening. In de Solvency II-balans is de voorziening voor pensioenen gewaardeerd op basis van de International Accounting Standards (IAS) 19.

In zowel de Solvency II-balans als de jaarrekening is een jubileumvoorziening aangehouden gelijk aan de contante waarde van toekomstige jubileumuitkeringen, rekening houdend met blijf- en sterftetekansen.

Loss Absorbing Capacity of Deferred Taxes (LAC DT)

De LAC DT bestaat uit de 'tax loss carry back' conform wet- en regelgeving, mits nog niet gebruikt voor de 'deferred tax', ofwel de latente belastingpositie op de balans. Geen rekening wordt gehouden met 'tax loss carry forward' oftewel mogelijk toekomstige fiscale verliescompensatie.

Loss Absorbing Capacity of Technical Provisions (LAC TP)

De LAC TP wordt toegepast conform wet- en regelgeving.

Overige verplichtingen

Overige schulden en overlopende passiva zijn gewaardeerd op reële waarde.

Eligible Own Funds

De Eligible Own Funds (EOF) ofwel het beschikbaar eigen vermogen onder Solvency II-waarderingsgrondslagen wordt bepaald als het verschil tussen de activa en passiva op de Solvency II-balans minus toegezegde winstdeling.

D.4 ALTERNATIEVE WAARDERINGSMETHODEN

Er zijn door OG geen andere waarderingsmethoden toegepast dan hier uiteengezet.

D.5 OVERIGE INFORMATIE

Er zijn geen bijzondere zaken te melden met betrekking tot de Solvency II-waardering waarvan de impact mogelijk materiële consequenties kan hebben.

E. KAPITAALBEHEER

E.1 EIGEN VERMOGEN

E.1.1 KAPITAALBELEID

OG voert een prudent kapitaalbeleid, dat erop is gericht te voorkomen dat OG haar interne solvabiliteitsnormen frequent onderschrijdt.

OG streeft naar een solvabiliteit boven 200%. Indien de solvabiliteit richting 150% beweegt, wordt extra aandacht gegeven aan maatregelen om de solvabiliteit te verhogen. De interne norm voor de solvabiliteitsratio is gebaseerd op onze huidige inzichten in wet- en regelgeving, de risico's die onze Maatschappij loopt, de gevoeligheden van de solvabiliteitsratio en van de mogelijkheden die OG heeft om maatregelen te nemen als de solvabiliteitsratio verslechtert.

De berekeningen die ten grondslag liggen aan de interne norm vinden elk kwartaal plaats. Bij de jaarlijkse herziening van het kapitaalbeleid wordt de interne norm opnieuw vastgesteld. Jaarlijks wordt bij de uitvoering van de ORSA de passendheid van het standaardmodel beoordeeld en de te hanteren economische gevoeligheden bepaald.

OG onderkent dat zij bij de solvabiliteitsberekeningen gevoelig is voor:

1. Uitloop overgangsmaatregel aandelen;
2. Spreadrisico op Europese staatobligaties en hypotheeklen;
3. Het verliescompenserend vermogen van uitgestelde belastingen;
4. De hoogte van de UFR;
5. hoogte neerwaartse renteschok.

Een korte toelichting:

Ad.1: Bij de invoering van Solvency II in 2016 is ten aanzien van de berekening van het marktrisico een overgangsmaatregel vastgesteld voor het aanhouden van een aandelenportefeuille. OG maakt gebruik van deze overgangsmaatregel aandelen, waardoor de aan te houden kapitaalbuffer voor dit risico lager wordt vastgesteld dan zonder toepassing van deze overgangsmaatregel. Bij de beoordeling van de gevoeligheden wordt de berekening uitgevoerd zonder toepassing van de overgangsmaatregel aandelen.

Ad.2: Bij de vaststelling van de kapitaalbuffer voor de vastrentende waarden wordt in het standaardmodel verondersteld dat staatsobligaties binnen de Eurozone risicovrij aangehouden kunnen worden. Het spreadrisico op staatsobligaties binnen de Eurozone wordt daarmee verondersteld nul te zijn. Bij de beoordeling van de gevoeligheden wordt de berekening uitgevoerd rekening houdend met het actuele spreadrisico op Europese staatsobligaties.

Ad.3: Verondersteld wordt dat bij de bepaling van de vereiste solvabiliteit rekening kan worden gehouden met het verliesabsorberend vermogen van uitgestelde belastingen, aangeduid met de term LAC DT. Deze correctie kan echter alleen worden toegepast, indien kan worden aangetoond dat in de toekomst voldoende fiscale winsten zullen worden gemaakt. Bij de beoordeling van de gevoeligheden is verondersteld dat deze onderbouwing niet kan worden gegeven en wordt daarom geen rekening gehouden met toekomstige fiscale winsten.

Ad.4: Bij de berekening van de kapitaalvereiste met behulp van het standaardmodel mag voor de langetermijnverplichtingen gebruik worden gemaakt van de zogenoemde Ultimate Forward Rate. Deze is voor toepassing in het standaardmodel door de Europese toezichthouder, EIOPA, vastgesteld op 3,9%. Vanwege het langdurig lage renteniveau wordt verondersteld dat de UFR van 3,9% niet meer realistisch is. Inmiddels zijn door EIOPA maatregelen getroffen om de UFR jaarlijks te bepalen. Bij de beoordeling van de gevoeligheden op de korte termijn is verondersteld dat de UFR nu reeds op 3,45% is vastgesteld. Voor de beoordeling op de lange termijn wordt gebruikgemaakt van de door DNB aangegeven alternatieve extrapolatie, waarbij de UFR op nihil is gesteld.

Ad.5: In de standaardformule is de neerwaartse renteschok voor lage rentes beperkt en voor negatieve rentes nihil. In werkelijkheid zijn rentes meer gedaald. OG hanteert daarom in haar kapitaalbeleid veiligheidsmarges gebaseerd op een neerwaartse renteschok van minimaal 1%. Dit is bij lage en negatieve rentes wellicht een overschatting van het risico.

E.1.2 DE STRUCTUUR, HET BEDRAG EN DE KWALITEIT VAN HET EIGEN VERMOGEN

De opbouw van het eigen vermogen wordt onder Solvency II verklaard met behulp van de reconciliation-reserve. Zie de volgende tabel. De 'other basic own funds' bestaan uit het saldo latente belastingen.

Reconciliation reserve	2019	2018
Excess of assets over liabilities	319.048	337.801
Own shares (held directly and indirectly)	0	0
Foreseable dividend, distributions and charges	0	5.000
Other basic own fund items	0	0
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring-fenced funds	0	0
Reconciliation reserve	319.048	332.801

Het beschikbaar eigen vermogen op basis van Solvency II (EOF) is niet per definitie hetzelfde als het eigen vermogen volgens de Solvency II-balans. Bijvoorbeeld de toegezegde winstdelingen/op balansdatum te verwachten dividenduitkering dient in mindering te worden gebracht op het eigen vermogen om zo te komen tot het beschikbaar vermogen.

Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen	2019	2018
Totaalvermogen op marktwaardegrondslagen	319.048	337.801
Toegezegde winstdeling	0	5.000
Andere aftrek	0	0
Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen	319.048	332.801

Het eigen vermogen van een onderneming kan worden ingedeeld in drie Tiers. Waarbij Tier 1-vermogen het meest beschikbaar eigen vermogen is met het minst aantal restricties voor de aanwending ervan, terwijl op Tier 2- en 3-vermogen wel restricties gelden voor de beschikbaarheid ervan. In de volgende tabel is duidelijk zichtbaar dat het overgrote deel van het aanwezige vermogen van OG kan worden aangemerkt als direct beschikbaar vermogen. Het vermogen dat is aangemerkt als Tier 3-vermogen bestaat volledig uit de uitgestelde belastingpositie van OG.

Tiering indeling aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen	2019	2018
Tier 1	311.497	332.801
Tier 2	0	0
Tier 3	7.551	0
Foreseable dividend, distributions and charges	0	5.000
Aanwezig vermogen op Solvency II grondslagen	319.048	337.801

E.2 SOLVABILITEITSKAPITAALVEREISTE EN MINIMUMKAPITAALVEREISTE

Voor de vaststelling van de vereiste solvabiliteit hanteert OG de standaardformule uit de Solvency II-richtlijn inclusief de overgangsmaatregel voor het aandelenrisico.

Opbouw SCR:

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de opbouw van de SCR van OG per 31 december 2019.

Opbouw SCR	2019	2018
Totaal Marktrisico's	72.963	90.859
Tegenpartij kredietrisico	22.243	9.040
Totaal verzekeringstechnische risico's (Leven risico's)	105.315	86.173
SCR ongediversificeerd	200.521	186.072
Diversificatie-effect	-49.742	-42.971
BSCR	150.779	143.101
Operationeel risico	10.918	9.727
SCR	161.697	152.828
Loss-absorbing capacity of deferred taxes (LAC DT)	0	-3.000
Loss-absorbing capacity of technical provisions (LAC TP)	-3.277	-1.273
SCR	158.420	148.555

Onder Solvency II zijn de risico's in geprijsd in het vereiste kapitaal. Het vereiste kapitaal (SCR) is daarmee een indicator van het benodigde kapitaal om relevante schokken op te vangen. OG streeft naar een solvabiliteit boven 200%. Indien de solvabiliteit richting 150% beweegt, wordt extra aandacht gegeven aan maatregelen om de solvabiliteit te verhogen. De interne norm voor de solvabiliteitsratio is gebaseerd op onze huidige inzichten in wet- en regelgeving, de risico's die OG loopt en de beheersing daarvan. Dit wordt jaarlijks beoordeeld bij de actualisatie van het kapitaalbeleid.

Het beschikbaar eigen vermogen van OG, volgens de Solvency II-grondslagen, is € 319,0 miljoen na winstdeling. Daartegenover staat het vereiste solvabiliteitskapitaal (SCR) van € 158,4 miljoen. Dit resulteert in een solvabiliteitsratio van 201% eind 2019. Hiermee kan OG goed voldoen aan onze verplichtingen jegens onze deelnemers.

Ontwikkeling SCR-ratio

Eind 2019 bedraagt het solvabiliteitspercentage inclusief Volatility Adjustment 201% (2018 224%).

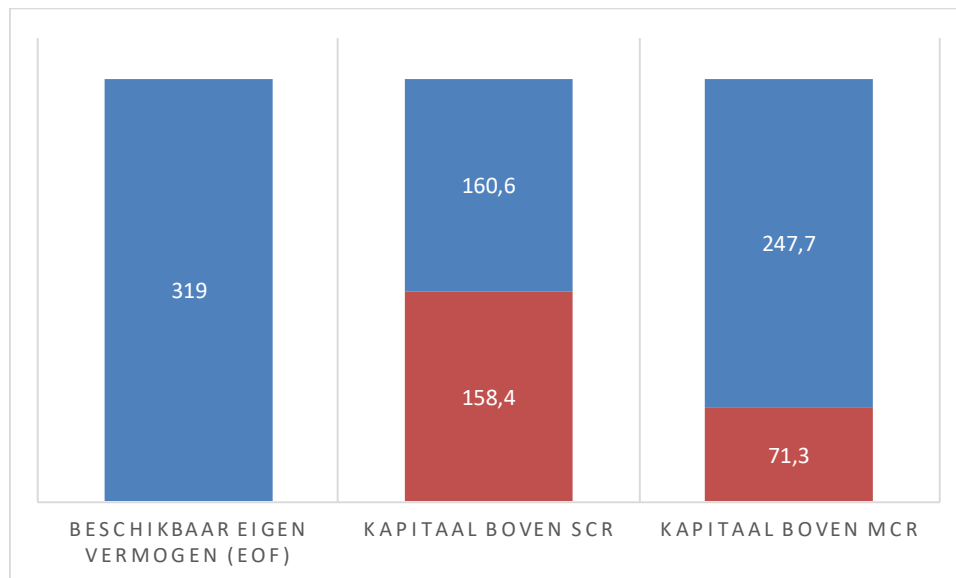
Afgelopen jaar werd gekenmerkt door een zeer turbulente rentemarkt, waarbij historische lage renteniveaus werden bereikt.

Minimum kapitaalvereiste

Naast de Solvency II-kapitaalvereiste bestaat er een Solvency II-minimum kapitaalvereiste.

Minimum kapitaalvereiste	2019	2018
Minimale kapitaalvereiste Solvency II	71.289	66.850
Absoluut minimum aan kapitaal benodigd op de balans	3.700	3.700
Minimum kapitaalvereiste	74.989	70.550

Voor de specificatie van de berekening van de minimum kapitaalvereiste wordt verwezen naar de artikelen 248 t/m 253 van de Gedelegeerde Verordening. De Solvency II-specificaties schrijven voor dat de minimum kapitaalvereiste (MKV) wordt berekend op basis van percentages van de netto premies 2019 en percentages van de beste schatting van de netto technische voorzieningen eind 2019. Vervolgens wordt deze berekende uitkomst, indien van toepassing, verhoogd tot 25% van de Solvency II-kapitaalvereiste of verlaagd tot 45% van de Solvency II-kapitaalvereiste. OG volgt deze berekeningsmethodiek.

E.3 GEBRUIK VAN DE ONDERMODULE AANDELENRISICO OP BASIS VAN LOOPTIJD BIJ DE BEREKENING VAN HET SOLVABILITEITSKAPITAAL-VEREISTE

OG maakt geen gebruik van de onder module aandelenrisico op basis van looptijd. OG maakt wel gebruik van de overgangsmaatregel aandelen. Aandelen die vóór 2016 zijn aangekocht worden op basis van de overgangsmaatregel aandelen geschokt. Aandelen die ná 2016 zijn aangekocht worden geschokt op basis van 39% in combinatie met de 'symmetrische aanpassing' (symmetric adjustment of the equity capital charge).

E.4 VERSCHILLEN TUSSEN DE STANDAARDFORMULE EN IEDER GEBRUIKT INTERN MODEL

OG gebruikt het standaardmodel en geen (partieel) intern model, derhalve zijn er geen verschillen te vermelden.

E.5 NIET-NALEVING VAN DE MINIMUM KAPITAALVEREISTE EN NIET-NALEVING VAN DE SOLVABILITEITSKAPITAALVEREISTE

Niet-naleving van de minimum kapitaalvereiste en niet-naleving van de solvabiliteitskapitaalvereiste zijn gedurende de rapportageperiode niet aan de orde geweest.

E.6 OVERIGE INFORMATIE

Er zijn geen overige belangrijke aandachtspunten rondom het eigen vermogen en de kapitaalsvereisten.

BIJLAGE 1: OPENBAAR TE MAKEN STATEN

S.02.01.02 Balans		Waarde Solvency II
jaar: 2019		
Activa		
Immateriële activa		
Uitgestelde belastingvorderingen		7.551.000
Materiële vaste activa voor eigen gebruik		-
Beleggingen (niet zijnde activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten)		2.757.907.732
Materiële vaste activa (anders dan voor eigen gebruik)		43.909.499
Deelnemingen in verbonden ondernemingen, met inbegrip van participaties		21.144.000
Aandelen		127.323.427
Aandelen — beursgenoteerd		127.323.427
Aandelen — niet-beursgenoteerd		-
Obligaties		2.036.155.331
Overheidsobligaties		2.011.497.166
Bedrijfsobligaties		24.658.165
Structured notes		-
Door zekerheden gedekte effecten		-
Instellingen voor collectieve belegging		529.372.475
Derivaten		-
Deposito's behalve kasequivalenten		-
Overige beleggingen		3.000
Activa in verband met aan indexen of beleggingen gekoppelde overeenkomsten		-
Leningen en hypotheek		61.693.989
Voorschotten op verzekeringsovereenkomsten		327.437
Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheek		13.907.173
Overige leningen en hypotheek		47.459.379
Uit hoofde van herverzekering verhaalbare bedragen uit:		7.970.000
Schade- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering		-
Schadeverzekering met uitzondering van ziekteverzekering		-
Ziekteverzekering analoog aan schadeverzekering		-
Levens- en ziekteverzekering analoog aan levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen		7.970.000
Ziekteverzekering analoog aan levensverzekering		-
Levensverzekering, met uitzondering van ziekteverzekering en aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen		7.970.000
Aan indexen of beleggingen gekoppelde levensverzekeringen		-
Deposito's ten gunste van cedenten		-
Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs		4.979.000
Vorderingen uit hoofde van herverzekering		256.000
Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)		-
Eigen aandelen (rechtstreeks gehouden)		-
Verschuldigde bedragen uit hoofde van eigenvermogensbestanddelen of opgevraagd maar niet-gestort beginkapitaal		-
Geldmiddelen en kasequivalenten		7.774.000
Overige, niet elders opgenomen activa		6.678.000
Totaal activa		2.854.809.721

Verplichtingen

Technische voorzieningen — schadeverzekering	
Technische voorzieningen — schadeverzekering (behalve ziekteverzekering)	
Technische voorzieningen als geheel berekend	
Beste schatting	
Risicomarge	
Technische voorzieningen — ziekteverzekering (analoog aan schadeverzekering)	
Technische voorzieningen als geheel berekend	
Beste schatting	
Risicomarge	
Technische voorzieningen — levensverzekering (behalve aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	2.500.112.755
Technische voorzieningen — ziekteverzekering (analoog aan levensverzekering)	
Technische voorzieningen als geheel berekend	
Beste schatting	
Risicomarge	
Technische voorzieningen — levensverzekering (behalve aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen)	2.500.112.755
Technische voorzieningen als geheel berekend	
Beste schatting	2.426.178.755
Risicomarge	73.934.000
Technische voorzieningen — aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	
Technische voorzieningen als geheel berekend	
Beste schatting	
Risicomarge	
Voorwaardelijke verplichtingen	
Voorzieningen niet zijnde technische voorzieningen	445.000
Pensioenuitkeringsverplichtingen	1.418.000
Deposito's van herverzekeraars	
Uitgestelde belastingverplichtingen	
Derivaten	
Schulden aan kredietinstellingen	
Financiële verplichtingen anders dan schulden aan kredietinstellingen	
Schulden uit hoofde van verzekeringen en aan intermediairs	
Schulden uit hoofde van herverzekering	341.000
Schulden (handelsschulden, geen schulden uit hoofde van verzekeringen)	
Achtergestelde verplichtingen	
Achtergestelde verplichtingen anders dan in het kernvermogen	
Achtergestelde verplichtingen in het kernvermogen	
Overige, niet elders opgenomen verplichtingen	3.344.000
Totaal verplichtingen	2.505.660.755
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	349.148.967

S.05.01.02 Premies, schade en kosten per branche jaar: 2019									
	Branche: levensverzekeringsverplichtingen						Herverzekeringsverplichtingen in het levensverzekeringsbedrijf		Totaal
	Ziekte-verzekeringen	Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen	Overige levensverzekeringen	Lijfrentes van schadeverzekerings-overeenkomsten en met betrekking tot ziekteverzekeringsverplichtingen	Lijfrentes van schadeverzekerings-overeenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekeringsverplichtingen	Herverzekering in het ziekte-verzekerings-bedrijf	Herverzekering in het levens-verzekeringsbedrijf	
Geboekte premie-inkomsten									
Bruto	-	96.518.189	-	-	-	-	-	-	96.518.189
Aandeel van herverzekeraars	-	1.403.000	-	-	-	-	-	-	1.403.000
Netto	-	95.115.189	-	-	-	-	-	-	95.115.189
Verdiende premies									
Bruto	-	96.518.189	-	-	-	-	-	-	96.518.189
Aandeel van herverzekeraars	-	1.403.000	-	-	-	-	-	-	1.403.000
Netto	-	95.115.189	-	-	-	-	-	-	95.115.189
Schaden									
Bruto	-	113.731.878	-	-	-	-	-	-	113.731.878
Aandeel van herverzekeraars	-	730.000	-	-	-	-	-	-	730.000
Netto	-	113.001.878	-	-	-	-	-	-	113.001.878
Wijzigingen in overige technische voorzieningen									
Bruto	-	-75.769.000	-	-	-	-	-	-	-75.769.000
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	-	-75.769.000	-	-	-	-	-	-	-75.769.000
Kosten									
Administratiekosten									
Bruto	-	1.377.339	-	-	-	-	-	-	1.377.339
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	-	1.377.339	-	-	-	-	-	-	1.377.339
Beleggingskosten									
Bruto	-	1.403.346	-	-	-	-	-	-	1.403.346
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	-	1.403.346	-	-	-	-	-	-	1.403.346
Uitkeringskosten									
Bruto	-	515.902	-	-	-	-	-	-	515.902
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	-	515.902	-	-	-	-	-	-	515.902
Acquisitiekosten									
Bruto	-	3.807.604	-	-	-	-	-	-	3.807.604
Aandeel van herverzekeraars	-	103.000	-	-	-	-	-	-	103.000
Netto	-	3.704.604	-	-	-	-	-	-	3.704.604
Overheadkosten									
Bruto	-	19.652.809	-	-	-	-	-	-	19.652.809
Aandeel van herverzekeraars	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto	-	19.652.809	-	-	-	-	-	-	19.652.809
Overige kosten									
Totaal uitgaven	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal afkopen	-	44.259.000	-	-	-	-	-	-	44.259.000

S.12.01.01 Technische voorzieningen voor levens- en SLT-ziekteverzekering jaar: 2019										
	Verzekeringen met winstdeling	Aan indexen of beleggingen gekoppelde verzekeringen			Overige levensverzekeringen			Lijfrentes van schadeverzekerings-overeenkomsten en met betrekking tot verzekeringsverplichtingen anders dan ziekteverzekerings-verplichtingen	Geaccepteerde herverzekering	Totaal (levensverzekering behalve ziekteverzekering, met inbegrip van aan beleggingen gekoppelde overeenkomsten)
			Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties		Overeenkomsten zonder opties en garanties	Overeenkomsten met opties en garanties			
Technische voorzieningen als geheel berekend										
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling in verband met de technische voorzieningen als geheel berekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen berekend als som van beste schatting en risicomarge										
Beste schatting	-									
Bruto beste schatting	2.399.904.000	-	-	-	-	26.252.000	-	-	-	2.426.156.000
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald voor correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	7.912.000	-	-	-	-	87.000	-	-	-	7.999.000
Bedragen die op herverzekering, behalve SPV en finite herverzekering, kunnen worden verhaald voor correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetalingbefore adjustment for expected losses	7.912.000	-	-	-	-	87.000	-	-	-	7.999.000
Bedragen die op SPV kunnen worden verhaald voor correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetalingbefore adjustment for expected losses	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedragen die op finite herverzekering kunnen worden verhaald voor correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetalingbefore adjustment for expected losses	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal van de bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald na correctie voor verwachte verliezen als gevolg van wanbetaling	7.884.000	-	-	-	-	86.000	-	-	-	7.970.000
Beste schatting minus bedragen die op herverzekering/SPV en finite herverzekering kunnen worden verhaald — totaal	2.392.020.000	-	-	-	-	26.166.000	-	-	-	2.418.186.000
Risicomarge	73.124.000	-	-	-	806.000	-	-	-	-	73.930.000
Bedrag van de overgangsmaatregel voor technische voorzieningen										
Technische voorzieningen als geheel berekend	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beste schatting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Risicomarge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen — totaal	2.473.028.000	-	-	-	27.058.000	-	-	-	-	2.500.086.000
Technische voorzieningen minus de bedragen die verhaald kunnen worden op herverzekering/SPV en finite herverzekering - totaal	2.465.144.000	-	-	-	26.972.000	-	-	-	-	2.492.116.000
Beste schatting van producten met een afkoopoptie	2.164.679.000	-	-	-	2.351.000	-	-	-	-	2.167.030.000
Bruto beste schatting voor kasstroom										
Uitgaande kasstromen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toekomstige gegarandeerde en discretionaire uitkeringen	-	-	-	-	23.357.000	-	-	-	-	-
Toekomstige gegarandeerde uitkeringen	2.860.275.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toekomstige discretionaire uitkeringen	15.573.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toekomstige kosten en andere uitgaande kasstromen	302.001.000	-	-	-	4.431.000	-	-	-	-	306.432.000
Inkomende kasstromen										
Toekomstige premies	782.257.000	-	-	-	1.536.000	-	-	-	-	783.793.000
Overige inkomende kasstromen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Percentage van bruto Beste Schatting berekend op basis van benaderingen	2,34%	-	-	-	29,37%	-	-	-	-	-
Afkoopwaarde	1.507.108.000	-	-	-	1.255.000	-	-	-	-	1.508.363.000
Beste schatting met inachtneming van overgangsmaatregel voor de rentevoet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorziening zonder overgangsmaatregel voor de rentevoet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beste schatting met inachtneming van de volatiliteitsaanpassing	2.399.533.000	-	-	-	18.541.000	-	-	-	-	2.418.074.000
Technische voorzieningen zonder volatiliteitsaanpassing en zonder andere overgangsmaatregelen	2.495.802.000	-	-	-	27.217.000	-	-	-	-	2.523.019.000
Beste schatting onder voorbehoud van matchingopslag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Technische voorzieningen zonder matchingopslag en zonder alle overige maatregelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

S.23.01.01 Eigen vermogen jaar: 2019					
	Totaal	Tier1- onbeperkt	Tier1- beperkt	Tier 2	Tier 3
Kernvermogen vóór aftrek voor deelnemingen in andere financiële sectoren, zoals voorzien in artikel 68 van Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35					
Gewoon aandelenkapitaal (inclusief eigen aandelen)	-	-	-	-	-
Agio verbonden aan gewoon aandelenkapitaal	-	-	-	-	-
Beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen	-	-	-	-	-
Achtergestelde rekeningen van leden van onderlinge waarborgmaatschappijen	-	-	-	-	-
Surplusfondsen	-	-	-	-	-
Preferente aandelen	-	-	-	-	-
Agio verbonden aan preferente aandelen	-	-	-	-	-
Reconciliatiereserve	311.497.967	311.497.967	-	-	-
Achtergestelde verplichtingen	-	-	-	-	-
Een bedrag gelijk aan de waarde van netto uitgestelde belastingvorderingen	-	-	-	-	-
Overige door de toezichhoudende autoriteit als kernvermogen goedgekeurde eigenvermogensbestanddelen die hierboven niet worden vermeld	7.551.000	-	-	-	7.551.000
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II	-	-	-	-	-
Eigen vermogen in de jaarrekening dat niet in de reconciliatiereserve mag worden opgenomen en niet voldoet aan de criteria voor indeling als eigen vermogen onder Solvabiliteit II	-	-	-	-	-
Aftrekkingen	-	-	-	-	-
Aftrekkingen voor deelnemingen in financiële en kredietinstellingen	-	-	-	-	-
Totaal kernvermogen na aftrekkingen	319.048.967	311.497.967	-	-	7.551.000
Aanvullend vermogen	-	-	-	-	-
Niet-gestort en niet-opgevraagd gewoon aandelenkapitaal, op verzoek opvraagbaar	-	-	-	-	-
Niet-gestort en niet-opgevraagd beginkapitaal, bijdragen van leden of het daaraan gelijk te stellen kernvermogensbestanddeel voor onderlinge waarborgmaatschappijen of onderlinge verzekeringsmaatschappijen, op verzoek opvraagbaar	-	-	-	-	-
Niet-gestorte en niet-opgevraagde preferente aandelen, op verzoek opvraagbaar	-	-	-	-	-
Een juridisch bindende verplichting om op verzoek in te schrijven op en te betalen voor achtergestelde verplichtingen	-	-	-	-	-
Kredietbrieven en garanties zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	-	-	-	-	-
Kredietbrieven en garanties anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 2, van Richtlijn 2009/138/EG	-	-	-	-	-
Suppletiebijdragen van de leden zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	-	-	-	-	-
Suppletiebijdragen van de leden anders dan zoals bedoeld in artikel 96, lid 3, eerste alinea, van Richtlijn 2009/138/EG	-	-	-	-	-
Overig aanvullend vermogen	-	-	-	-	-
Totaal aanvullend vermogen	-	-	-	-	-
Beschikbaar en in aanmerking komend eigen vermogen	-	-	-	-	-
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het solvabiliteitskapitaalvereiste	319.048.967	311.497.967	-	-	7.551.000
Totaal beschikbaar eigen vermogen voor het minimumkapitaalvereiste	311.497.967	311.497.967	-	-	-
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het solvabiliteitskapitaalvereiste	319.048.967	311.497.967	-	-	7.551.000
Totaal in aanmerking komend eigen vermogen voor het minimumkapitaalvereiste	311.497.967	311.497.967	-	-	-
Solvabiliteitskapitaalvereiste	158.421.029	-	-	-	-
Minimumkapitaalvereiste	71.289.000	-	-	-	-
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het solvabiliteitskapitaalvereiste	201%	-	-	-	-
Verhouding tussen in aanmerking komend eigen vermogen en het minimumkapitaalvereiste	437%	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	Totaal				
Reconciliatiereserve					
Overschot van de activa t.o.v. de verplichtingen	319.048.967				
Eigen aandelen (rechtstreeks of middellijk gehouden)	-				
Te verwachten dividenden, uitkeringen en kosten	-				
Overige kernvermogensbestanddelen	7.551.000				
Correctie voor beperkte eigenvermogensbestanddelen ten aanzien van matchingopslagportefeuilles en afgezonderde fondsen	-				
Reconciliatiereserve	311.497.967				
Verwachte winst	-				
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) — Levensverzekeringsbedrijf	80.318.000				
De in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP) — Schadeverzekeringsbedrijf	-				
Totaal in toekomstige premies vervatte verwachte winst (EPIFP)	80.318.000				

S.25.01.01 Standaardformule voor het solvabiliteitskapitaalvereiste voor ondernemingen
jaar: 2019

	Bruto solvabiliteitskapi- taalvereiste	Netto solvabiliteitskapi- taalvereiste
Marktrisico	72.963.816	71.519.793
Tegenpartijkredietrisico	22.242.984	22.242.984
Levensverzekeringstechnisch risico	105.315.482	102.660.176
Ziekteverzekeringstechnisch risico	-	-
Schadeverzekeringstechnisch risico	-	-
Diversificatie	-49.742.107	-48.919.728
Risico immateriële activa	-	-
Kernsolvabiliteitskapitaalvereiste	150.780.175	147.503.224
Berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste	-	
Operationeel risico	10.917.804	
Verliescompensatievermogen van technische voorzieningen	-3.276.951	
Verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen	-	
Kapitaalvereiste voor ondernemingen met werkzaamheden in overeenstemming met artikel 4 van Richtlijn 2003/41/EG	-	
Solvabiliteitskapitaalvereiste exclusief kapitaalopslagfactor	158.421.029	
Reeds vastgestelde kapitaalopslagfactoren	-	
Solvabiliteitskapitaalvereiste	158.421.029	
Overige informatie over solvabiliteitskapitaalvereiste	-	
Kapitaalvereiste voor ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd	-	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor resterend deel	-	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor afgezonderde fondsen	-	
Totaalbedrag van theoretische solvabiliteitskapitaalvereisten voor matchingopslagportefeuilles	-	
Diversificatie-effecten als gevolg van RFF nSCR-aggregatie ten behoeve van artikel 304	-	
Netto toekomstige discretionaire winstdelingen	15.573.000	

S.28.01.01 Minimumkapitaalvereiste jaar: 2019		
Lineaire-formulecomponent voor levensverzekerings- en -herverzekeringsverplichtingen	Waarde	
MCR _L Resultaat	88.431.410	
	Netto (exclusief herverzekering/ SPV) beste schatting en technische voorzieningen als geheel berekend	Netto (exclusief herverzekering/ SPV) totaal risicobedrag
Verplichtingen met winstdeling — gegarandeerde uitkeringen	2.399.926.755	-
Verplichtingen met winstdeling — toekomstige discretionaire uitkeringen	15.573.000	-
Aan indexen of beleggingen gekoppelde verplichtingen	-	-
Overige levens- en schadeverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	26.252.000	-
Totaal risicobedrag voor alle levensverzekerings- en herverzekeringsverplichtingen	-	1.089.028.632
Berekening van het algehele minimumkapitaalvereiste	Waarde	
Lineair minimumkapitaalvereiste	88.431.410	
Solvabiliteitskapitaalvereiste	158.420.000	
Bovengrens minimumkapitaalvereiste	71.289.000	
Ondergrens minimumkapitaalvereiste	39.605.257	
Gecombineerd minimumkapitaalvereiste	71.289.000	
Absolute ondergrens van het minimumkapitaalvereiste	3.700.000	
Minimumkapitaalvereiste	71.289.000	